

R&D Report
Research - Methods - Development
1997:1

SCB

Statistiska centralbyrån

Statistics Sweden

Bortfallsbarometern nr 12

**Antti Ahtiainen
Stefan Berg
Mats Bergdahl
Fredrik Granström
Dan Hedlin
Lena Otterskog
Monica Rennermalm**

R&D Report
Research - Methods - Development 1997:1

Bortfallsbarometern nr 12

Nonresponse Barometer No. 12

Statistics Sweden
1997

Från trycket	Maj 1997
Ansvarig utgivare	Lars Lyberg
Producent	Statistiska centralbyrån, utvecklingsavdelningen
Förfrågningar	Dan Hedlin, U/STM telefon 08-783 43 34 telefax 08-783 45 99

**© 1997, Statistiska centralbyrån/Statistics Sweden, Box 24300, 104 51
STOCKHOLM**

ISSN 0283-8680
Printed in Sweden
SCB-Tryck, Örebro, 1997

INLEDNING

TILL

R & D report : research, methods, development / Statistics Sweden. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1988-2004. – Nr. 1988:1-2004:2.

Häri ingår Abstracts : sammanfattningar av metodrapporter från SCB med egen numrering.

Föregångare:

Metodinformation : preliminär rapport från Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån. – 1984-1986. – Nr 1984:1-1986:8.

U/ADB / Statistics Sweden. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1986-1987. – Nr E24-E26

R & D report : research, methods, development, U/STM / Statistics Sweden. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1987. – Nr 29-41.

Efterföljare:

Research and development : methodology reports from Statistics Sweden. – Stockholm : Statistiska centralbyrån. – 2006-. – Nr 2006:1-.

Bortfallsbarometern nr 12

Antti Ahtiainen
Stefan Berg
Mats Bergdahl
Fredrik Granström
Dan Hedlin
Lena Otterskog
Monica Rennermalm

Innehåll

1 INLEDNING OCH SAMMANFATTANDE SLUTSATSER	1
1.1 Debatter i massmedia	2
1.2 Sammanfattande slutsatser	2
2 SAMMANSTÄLLNING AV BORTFALL	3
2.1 Företagsundersökningar	4
2.2 Individundersökningar	5
3 UPPGIFTSLÄMNARKLIMAT	5
4 UPPGIFTSLÄMNARBÖRDA	8
5 UPPFATTNINGEN HOS SCB:S INTERVJUARE	9
6 UNDERSÖKNINGAR VID AM-AVDELNINGEN	11
6.1 Inledning	11
6.2 Bortfallet i undersökningar med individurval	12
6.2.1 Arbetskraftsundersökningarna (AKU)	12
6.2.2 Tilläggsfrågor/undersökning till AKU	13
6.2.3 Elevundersökningar	15
6.3 Undersökningar med urval av företag eller arbetsställen	16
6.3.1 Kortperiodiska undersökningar	16
6.3.2 Årlig strukturstatistik över löner för arbetare resp. tjänstemän inom privat sektor	18
6.3.3 Arbetskraftsbarometern	18
6.4 Sammanfattning	19
7 UNDERSÖKNINGAR VID BOR-AVDELNINGEN	20
7.1 Inledning	20
7.2 Bortfallsutveckling	20
7.3 Bortfallet i undersökningarna	21
7.3.1 Museistatistiken	21
7.3.2 Ekonomisk redogörelse för kyrkokommuner	21
7.3.3 Inkomst- och utgiftsprognoserna	22
7.3.4 Kreditmarknadsstatistiken	23
7.3.5 Kommunala folkbibliotek	23
7.4 Sammanfattning	23
8 UNDERSÖKNINGAR VID ES-AVDELNINGEN	25
8.1 Inledning	25
8.2 Bortfallet i de ingående undersökningarna 1980-1996	25
8.2.1 Finansstatistiken	26
8.2.2 Forskning och utveckling i företag	27
8.2.3 Företagens utländska tillgångar och skulder, FUTS	27
8.2.4 Industristatistiken	28
8.2.5 Investeringsenkäterna	28
8.2.6 Kapacitetsenkäten	29
8.2.7 Lagertypstatistiken	29
8.2.8 Leverans- och orderstatistiken	30
8.2.9 Omsättningsstatistiken	30
8.3 Sammanfattning	31

9 UNDERSÖKNINGAR VID M-AVDELNINGEN	32
9.1 Inledning	32
9.2 Undersökningarnas bortfall över tiden	33
9.3 Sammanfattande slutsatser	36
10 UNDERSÖKNINGAR VID V-AVDELNINGEN	37
10.1 Inledning	37
10.2 Bortfallsutvecklingen i undersökningar med individurval	38
10.2.1 Intervjuundersökningar	38
10.2.2 Bortfallsorsaker	39
10.2.3 Bokföringsundersökningar	40
10.2.4 Postenkätundersökningar	40
10.3 Bortfallsutvecklingen i undersökningar med urval av fastigheter eller lägenheter	41
10.4 Sammanfattning	42
11 BORTFALLSMÅTT	44
12 REFERENSER	47

Bilaga 1. Tabeller

Bilaga 2. Översikter

Bilaga 3. Skattning av trend

1 Inledning och sammanfattande slutsatser

Bortfallsbarometerns syfte är:

- att redovisa hur stort bortfallet är i ett antal av SCB:s undersökningar där SCB står för insamlingen av uppgifterna;
- att ge en bild av uppgiftslämnarklimatet (blir individer och institutioner mer eller mindre ovilliga att lämna uppgifter?);
- att ge ett (bland många) instrument att jämföra produkter över tiden.

Syftet är inte att beskriva någon kvalitetskomponent. Bortfallsbarometern handlar nämligen bara om bortfallet i sig, inte om den statistiska osäkerhet detta kan orsaka (som ibland kallas "bortfallsosäkerhet" eller "bortfallsbias" och som produktansvariga bedömer i Kvalitetsenkäten). En förändring i andel objekt i urvalet som utgör bortfall behöver inte innebära att undersökningen blivit mer eller mindre osäker.

Barometern tar inte upp partiellt bortfall, dvs att en uppgiftslämnare svarat på vissa frågor men inte andra.

Varje ämnesavdelning har ett avsnitt i rapporten. Samtliga avslutas med en sammanfattning. Bortfallsserier från olika avdelningar sammanställs i nästa avsnitt. Uppgiftslämnarklimatet bedöms nedan dels av produktansvariga, dels av intervjuare. Även uppgiftslämnarbördan bedöms av såväl produktansvariga som intervjuare. I bilagor finns tabeller med mer detaljerade uppgifter om bortfall och översikter som mycket kortfattat beskriver de undersökningar som tas upp i denna rapport. Formler för hur bortfallet kan mätas återfinns i avsnittet "Bortfallsmått". I diagram och tabeller hänvisas till dessa.

Bortfallets storlek påverkas av följande faktorer:

1. Undersökningens karaktär
2. Uppgiftslämnarna
3. Möjlighet att nå uppgiftslämnarna
4. SCB:s insatser
5. Samspel mellan dessa faktorer

Dessa faktorer påverkas i sin tur av bakomliggande faktorer. Exempelvis gör den ökade användningen av mobiltelefoner det svårare att nå uppgiftslämnarna, eftersom telefonnumren till mobiltelefoner ofta är svåra att hitta.

Inom ramen för Bortfallsbarometern kan vi bara i mycket begränsad utsträckning bedöma vilken tyngd faktorerna har var för sig. Ett övergripande intryck av årets och de senaste årens Bortfallsbarometrar är dock att SCB:s insatser är synnerligen viktiga. Ett flertal undersökningar har rapporterat sjunkande bortfall som en följd av förbättrade insamlings- och påminnelserutiner. SCB har just gett ut en sammanställning av goda rutiner under titeln *Minska bortfallet* (Japex m.fl. 1997).

För olika undersökningar är bortfallets effekter av större eller mindre betydelse. Även när det gäller rena bortfallsandelar är det svårt att göra direkta jämförelser mellan olika undersökningar p.g.a. olika mått på bortfallets storlek, undersökningarnas uppläggning,

typ av uppgiftskälla etc. Bortfallsbarometern visar på ganska stora skillnader i nivåer av bortfall mellan olika undersökningar, skillnader som är svåra att förklara.

1.1 Debatter i massmedia

Den övre bilden i Figur 1 visar antalet krav på personliga utdrag ur SCB:s register. Antalet har varit lågt sedan mitten på 1991. Under mars i år begärdes 171 utdrag, under samma månad förra året 296 stycken.

Andelen utvalda personer som avböjt att medverka i sin första intervju i Arbetskraftsundersökningen (AKU) anses vara en indikator på det allmänna uppgiftslämnarklimatet. Den nedre bilden i Figur 1 visar en skattad trend för den andelen. Diagrammet ger en bild av den långsiktiga utvecklingen. Skattningsmetoden är däremot mindre lämplig för precis beskrivning av nuläget och den nära framtiden (metoden beskrivs kortfattat i bilaga 3).

En enkel jämförelse av de två bilderna i Figur 1 antyder ett svagt samband mellan krav på personliga utdrag och andel avböjd medverkan i AKU. Det är naturligt att koppla topparna i den övre bilden till diskussioner i massmedia som ägt rum under samma tidsperioder. SCB:s "Marknadsfakta" kopplar sålunda de tre senaste topparna till i tur och ordning "krypteringsdebatten", "utbildningsregistret" och "FoB-debatten". Den mindre toppen under första halvan av 1986 hänger troligen samman med metropolitdebatten. Lägg märke till att den första och den sista av de fyra topparna i övre bilden syns i den undre bilden i Figur 1, men ej de två däremellan.

Det förefaller som om andelen som avböjt medverkan ligger på en högre nivå efter toppen 1986 än dessförinnan. En förklaring kan vara att SCB ändrade sina rutiner under 1986-87: hårdare restriktioner mot indirekta intervjuer infördes (med indirekt intervju menas att frågorna om urvalspersonen ställs till en närstående istället för urvalspersonen själv). Andelen indirekta intervjuer i AKU framgår av tabell 1a på första sidan i bilaga 1.

1.2 Sammanfattande slutsatser

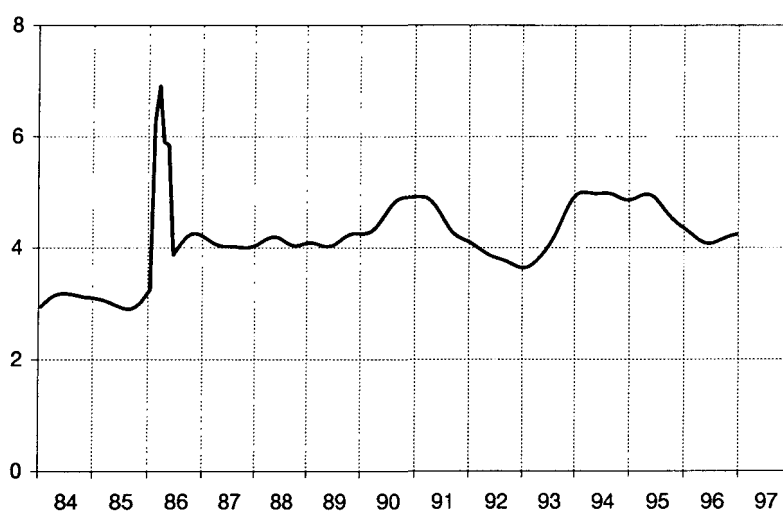
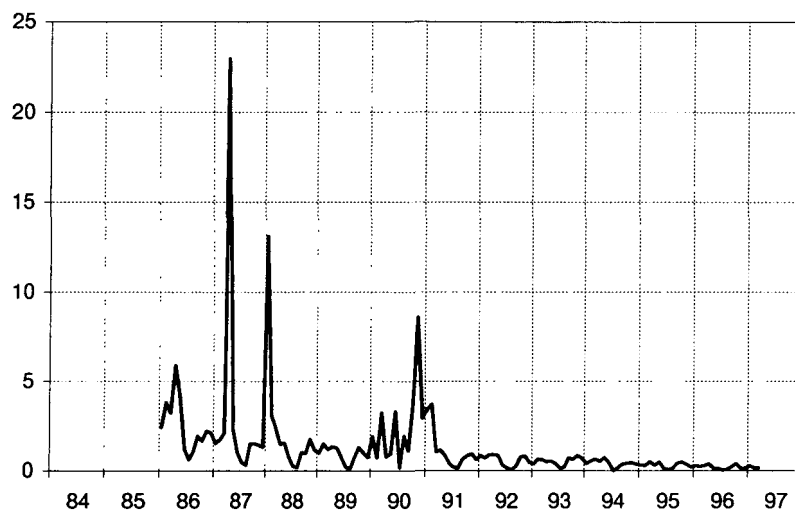
I årets Barometer visar ungefär lika många produkter ökande bortfall som sjunkande bortfall, jämfört med förra året. I Bortfallsbarometern nr 11 rapporterade något fler än hälften av undersökningarna ett större bortfall än året dessförinnan (se Ahtiainen 1996).

Generellt kan sägas att bortfallet i många företagsundersökningar har gått ner sett över en längre tidsperiod. Minskningarna beror huvudsakligen på ökade insatser och/eller ändrade rutiner för bortfallsuppföljningen, men även utnyttjande av administrativt material och ett förbättrat uppgiftslämnarklimat nämns som orsaker. Däremot ökar bortfallet i individundersökningar. Det beror på att det successivt blir svårare att nå uppgiftslämnaren. Andelen som avböjer medverkan visar däremot knappast tecken på att öka.

Uppgiftslämnarklimatet bedöms vara i stort sett oförändrat jämfört med förra året av de flesta produktansvariga. Fem av fyrtioen produktansvariga bedömer dock att det har förämrats och två att det har förbättrats. Av sju tillfrågade regionledare för intervjuarkåren

anser fyra att uppgiftslämnarklimatet har försämrats, övriga att det varken har blivit bättre eller sämre.

Figur 1. Övre bilden: antalet krav på personliga utdrag ur SCB:s register enligt 10§ datalagen. Nedre bilden: skattad trend för andel som avböjt medverkan i nya paneler av AKU.

2 Sammanställning av bortfall

Det här avsnittet ställer samman bortfallsutvecklingen för dels företagsundersökningar, dels individundersökningar. Måttet för bortfall är här ovägt bortfall (formel 1, se avsnitt 11).

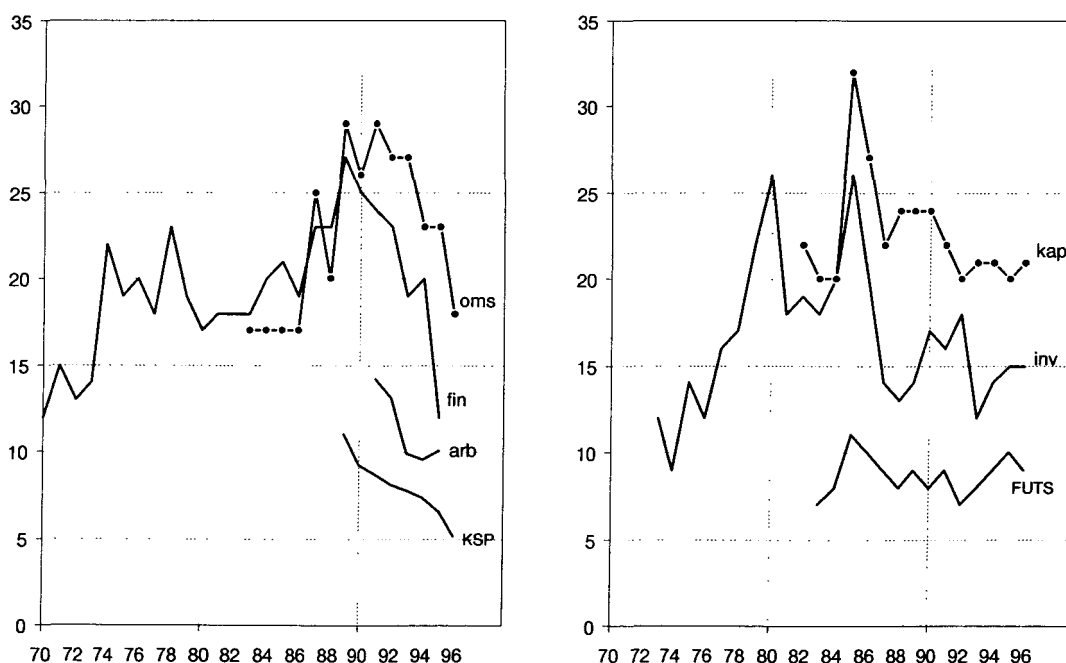
2.1 Företagsundersökningar

Figur 2 visar utvecklingen av bortfall för sju företags- och arbetsställeundersökningar. Den vänstra bilden i figuren visar produkter med trendmässigt sjunkande bortfall, den högra visar övriga produkter. Bortfallsbarometern omfattar även andra företagsundersökningar, som inte tas med här eftersom de har korta serier, redovisar bara vägt bortfall eller berör endast en mindre del av företagspopulationen. I Figur 2 ingår de produkter som listas i Tabell 1. De två sista produkterna i Tabell 1 hör till AM-avdelningen, de övriga till ES-avdelningen. Diagram 1, 3, 5, 6 och 9 i ES-avdelningens avsnitt nedan visar bortfallsserierna separat (en extrem punkt från 1982 som finns med i diagram 9 är borttagen i Figur 2 nedan). Finansstatistiken använder ett annat bortfallsmått, mått 2, som dock ligger ganska nära ovägt bortfall (se avsnitt 11). För undersökningar som görs oftare än en gång per år visar figuren årsgenomsnitt.

Tabell 1. De produkter som ingår i Figur 2.

	Förkortning i figur	Urval
Finansstatistiken	fin	16 000 företag/år
Företagens utländska tillgångar och skulder	FUTS	1 000 företag/kvartal
Investeringsenkäterna	inv	2 500 företag, 3 ggr/år
Kapacitetsenkäten	kap	2 500 anläggningar/ kvartal
Omsättningsstatistiken	oms	7 000 företag/mån el. kvartal
Kortperiodisk sysselsättningsstatistik för privat sektor	KSP	12 500 arbetsställen/ kvartal
Kortperiodisk lönestatistik för privat sektor, arbetare (KLPK)	arb	4 000 företag/månad

Figur 2. Bortfall i vissa företagsundersökningar.

2.2 Individundersökningar

Här visas de hushålls- och individundersökningar som listas i Tabell 2. De fyra sista behandlas mer utförligt i V-avdelningens avsnitt medan AKU finns med i kapitlet från AM-avdelningen. Ytterligare individundersökningar finns med i de avsnitten.

Tabell 2. De produkter som ingår i Figur 3 - 5.

	Urvalsstorlek
AKU - Arbetskraftsundersökningarna	17 000 individer/månad
HUND - Hushållsundersökningen	14 000 individer/år
HIP - Hushållens inköpsplaner	2 000 individer/år
PSU - Partisynpativundersökningen	9 000 individer/år
ULF - Undersökningen av levnadsförhållanden	8 000 individer/år

I Figur 3 visas det totala bortfallet. Undersökningarna HUND, HIP, PSU och ULF ligger samtliga inom det streckade intervallet. Den långsamma men stadiga uppgången av samtliga serier är påfallande. Även den till synes systematiska skillnaden mellan AKU och de övriga drar blicken till sig. Figur 4 och Figur 5 visar den andel av urvalet som ej kunnat kontaktas respektive avböjt att medverka i undersökningen. I Figur 4 ligger AKU, HUND och PSU så nära varandra att de visas med en enda kurva.

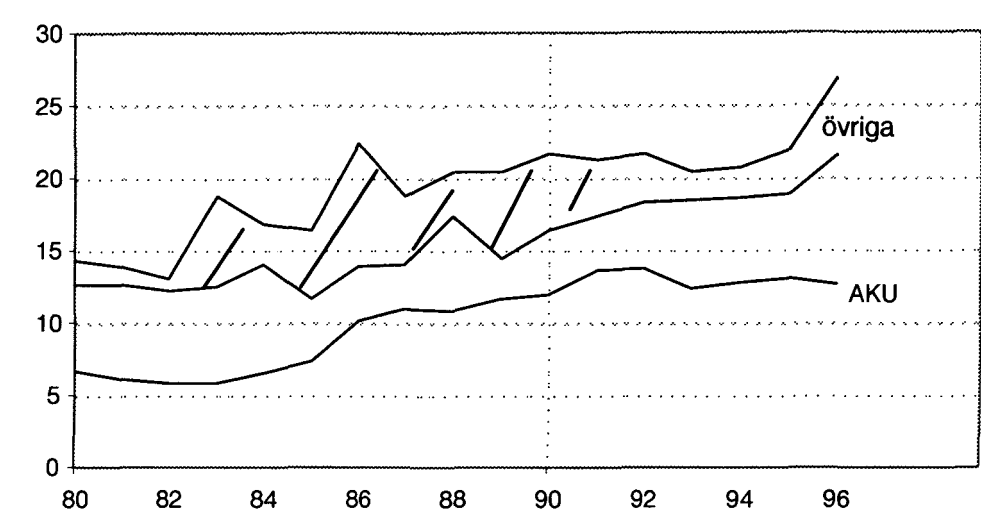
3 Uppgiftslämnarklimat

Vi bad varje produktansvarig som deltar med sin undersökning i Bortfallsbarometern att ge sin bedömning av uppgiftslämnarklimatet. Frågan lød:

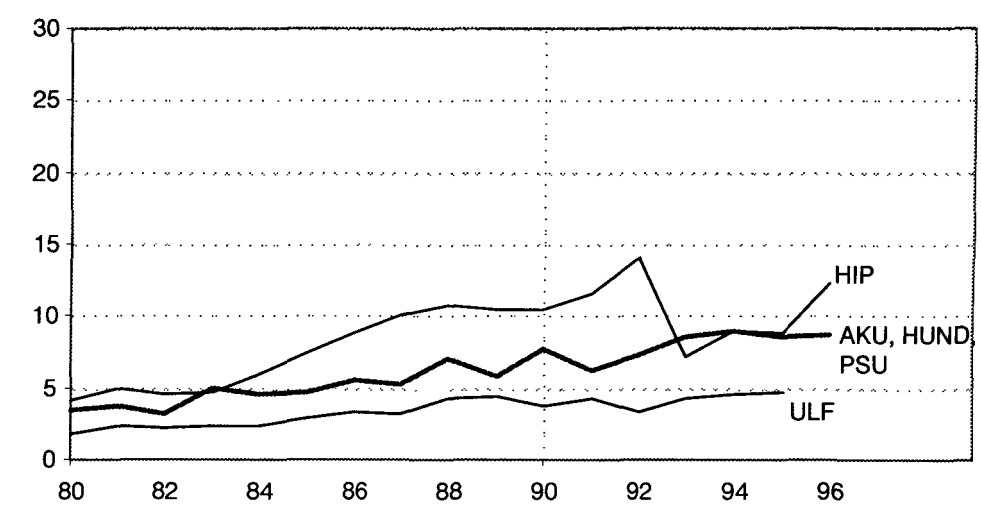
*Med **uppgiftslämnarklimat** avser vi våra uppgiftslämnares villighet och möjlighet att medverka till att SCB får efterfrågade uppgifter. Hur tycker Du att uppgiftslämnarklimatet har förändrats för Din produkt om du jämför hur det var under 1996 med hur det var under 1995?*

Svarsalternativen var "bättre", "varken bättre eller sämre", "sämre" och "har ingen uppfattning". Svaren visas i ett stapeldiagram, Diagram 1, där även förra årets svar finns med.

Figur 3. Bortfall i vissa individundersökningar. Procent.

Figur 4. Andel av urvalet som ej kunnat kontaktas. Procent.

Figur 5. Andel av urvalet som avböjt att medverka. Procent.

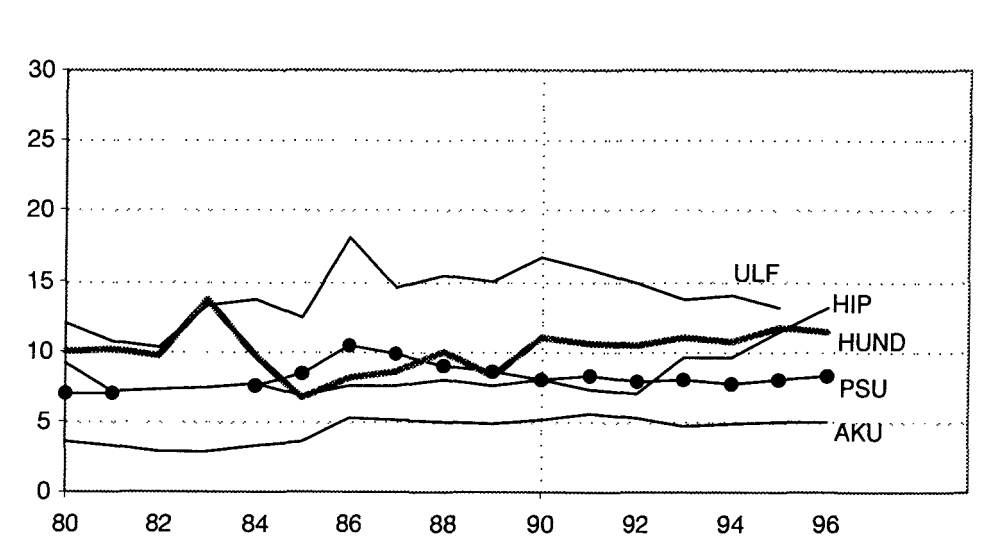
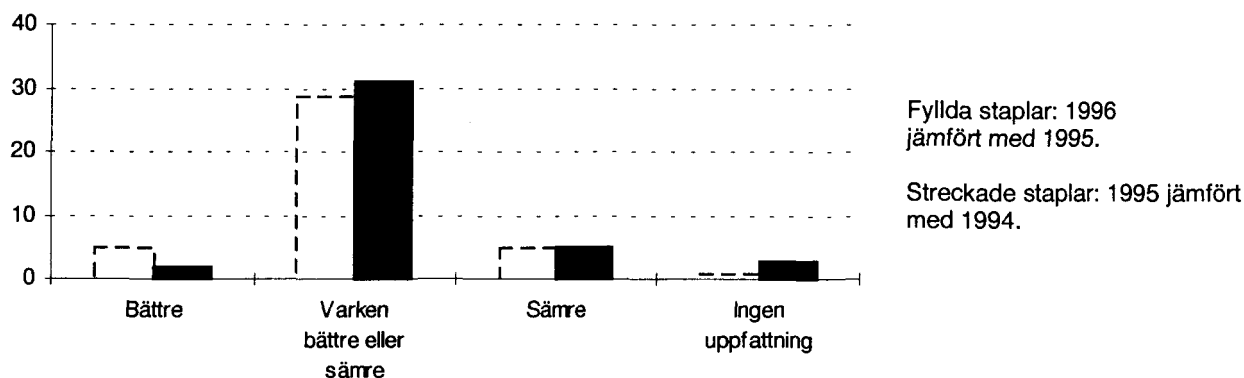
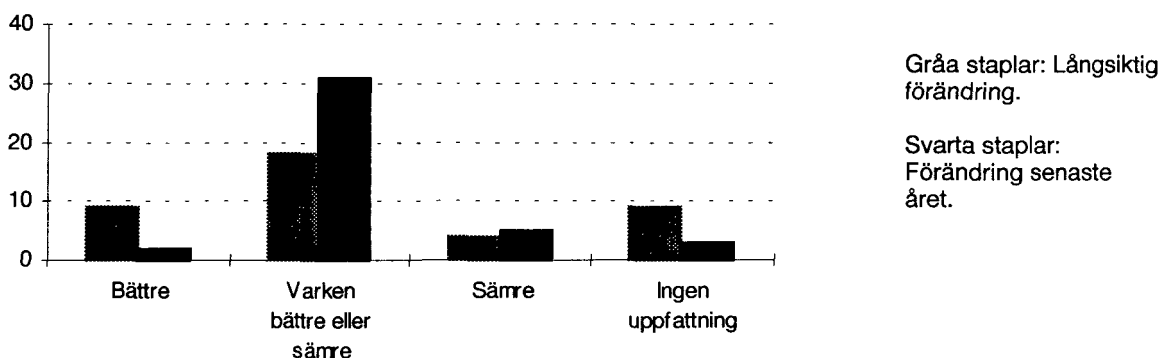

Diagram 1. Förändring i uppgiftslämnarklimatet. Produktansvarigas bedömning.

Förra året bad vi produktansvariga att jämföra uppgiftslämnarklimatet med hur det var ca fem år tidigare. Vi har inte upprepat den frågan i år, eftersom svaren antagligen hade blivit desamma. Svaren på den frågan redovisas även i årets Barometer, som "långsiktig utveckling" i Diagram 2. För jämförelsens skull finns de svarta staplarna i Diagram 1 med även i det här diagrammet. Det är dock inte helt igenom samma undersökningar med i de två diagrammen, men diskrepansen är inte större än att en jämförelse är meningsfull. Sju av de nio i Diagram 2 som tycker att uppgiftslämnarklimatet har blivit bättre sedan 1990 har företag eller arbetsställen som uppgiftslämnare.

Diagram 2. Långsiktig förändring i uppgiftslämnarklimatet. Produktansvarigas bedömning.

Det finns ingen väsentlig skillnad mellan avdelningar i svarens fördelning, varför ingen avdelningsvis uppdelning görs i årets Bortfallsbarometer.

De produktansvariga som svarat att uppgiftslämnarklimatet blivit bättre eller sämre anmodades kommentera sin bedömning. Här följer en kort sammanställning av kommentarerna.

Skäl till att klimatet blivit bättre:

- Bättre förståelse hos uppgiftslämnarna för nyttan med undersökningen.
- Ny teknik som underlättar för uppgiftslämnarna. En undersökning har övergått till uppgiftsrapportering på telefon med tonvalsteknik, vilket många uppgiftslämnare mottagit positivt. De som önskar fortsätta rapportera på traditionell pappersblankett får göra det.

Skäl till att det blivit sämre:

- Insamlingstider har måst ändrats trots att de passar uppgiftslämnarna sämre.
- Många företag har reducerat personal.
- Många jordbrukare lämnar uppgifter även till EU och det ökade arbetet drar ner villigheten att lämna uppgifter till SCB.
- Uppgiftsskyldigheten har upphört i en undersökning.

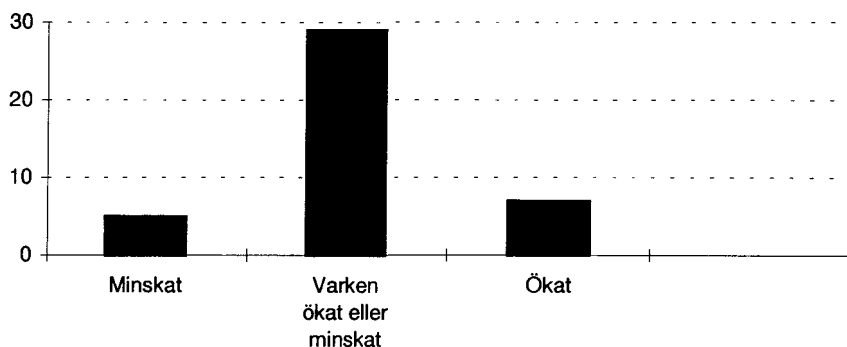
4 Uppgiftslämnarbörda

Vi bad varje produktansvarig som deltar med sin undersökning i Bortfallsbarometern att även ge sin bedömning av uppgiftslämnarbördan. Frågan löd:

Med uppgiftslämnarbörda avser vi det arbete och den ansträngning som krävs av uppgiftslämnaren för att besvara SCB:s frågor. Hur tycker Du att uppgiftslämnarbördan har förändrats för en genomsnittlig uppgiftslämnare för Din produkt om du jämför hur det var under 1996 med hur det var under 1995?

Svarsalternativen var ”ökat”, ”varken minskat eller ökat” och ”minskat”. Svaren visas i Diagram 3.

Diagram 3. Förändring i uppgiftslämnarbördan. Produktansvarigas bedömning.

De produktansvariga som svarat att uppgiftslämnarbördan blivit mindre eller större anmodades kommentera sin bedömning. Här följer en kort sammanställning av kommentarerna. Även en del av kommentarerna om förändring i uppgiftslämnarklimat gäller även här.

Skäl till att bördan blivit mindre:

- Frågor har tagits bort.
- Ny teknik hos SCB som underlättar för uppgiftslämnarna.
- Ny teknik hos uppgiftslämnarna som underlättar.

Skäl till att bördan blivit större:

- Frågor har lagts till.
- Krav på snabbare produktion av statistiken varför tiden för uppgiftslämnarna kortats ner.

Ett bland flera objektiva mått på uppgiftslämnarbörda är hur lång tid det i genomsnitt tar för en uppgiftslämnare att besvara frågorna. Tabell 3 visar uppmätta eller av produktansvariga bedömda tider. Under "företag" ingår även institutioner.

Tabell 3. Hur lång tid tar det för uppgiftslämnaren (ur Japtec m.fl., 1997).

Typ av undersökning	Uppskattad tid för uppgiftslämnande (minuter)				Summa
	<11	11–30	31–60	>60	
Företag	2	8	5	8	23
Individ	6	8	0	4	18
Annat	1	1	0	0	2
Summa	9	17	5	12	43

5 Uppfattningen hos SCB:s intervjuare

För att komplettera bilden av uppgiftslämnarklimatets utveckling ställde vi några par frågor till sju regionledare i SCB:s intervjuarkår. Vi frågade dem hur uppgiftslämnarklimatet allmänt sett förändrats under 1996 jämfört med hur det var under 1995. Tre av de sju rapporterar ingen förändring i uppgiftslämnarklimatet i meningen att det varken har blivit bättre eller sämre. Fyra regionledare som angett att uppgiftslämnarklimatet blivit sämre har uppmanats att kommentera uppfattningen.

En av dessa lyfter fram förändringar i den spårningsprocess som föregår intervjun, som orsak till svårigheter för SCB att erhålla efterfrågade uppgifter.

En ökande användning av mobiltelefon gör det svårare att hitta telefonnummer till dessa personer. Även antalet telefonnummer som upphör förefaller öka. En av de spårningskällor som intervjuarna använder är Försäkringskassan där telefonnummer till arbetsgivaren eftersöks. Här uppges att det har blivit svårare att få uppgifter om arbetsgivare. Om det är viljan till, eller möjligheten att delge intervjuaren uppgiften framgår ej. Det är känt sedan tidigare att införandet av arbetsgivarinträdet i sjukförsäkringen försämrat kvaliteten på uppgifterna från Försäkringskassan.

Två av dessa fyra regionledare anger att uppgiftslämnarklimatet försämrats pga antalet "aktörer" på marknaden som "tröttar ut" urvalspersonerna. Här omnämns också svårigheterna för urvalspersonerna att hålla isär vilket institut som kontaktat dem. Andra orsaker som omnämns är ökad misstro mot beslutsfattare och myndigheter, att folk är mer stressade samt att "folk är inte lika snälla längre", som en valt att beskriva det.

En ny fråga för i år var om uppgiftslämnarbördan ökat under 1996 jämfört med 1995. Här avses det arbete och den ansträngning som krävs av uppgiftslämnaren för att besvara SCB:s frågor. Här är en av de sju regionledarna av uppfattningen att uppgiftslämnarbördan varken minskat eller ökat medan sex stycken är av uppfattningen att den ökat. Regionledarna ombads besvara frågan utan att ha någon speciell undersökning i åtanke. Bland kommentarerna till frågan omnämns återigen antalet aktörer på marknaden av två regionledare. En av kommentarerna skjuter in sig på mera SCB-interna förhållanden och påtalar en ökad uppgiftslämnarbörda "framförallt vid telefonintervjuer". Hon uttrycker det så här:

"Vi kräver mer och mer av urvalspersonerna. Känns inte bra ! För att få folk att ställa upp bör det inte vara för många frågor. Lättare att övertala någon om man vet att det går

fort att göra intervjun (vid telefonintervjuer). Uppgiftslämnarbördan känns inte så svår när man besöker urvalspersonen och t ex gör en ULF.” (*vår anm:* ULF är Undersökning av levnadsförhållanden och är en undersökning med besöksintervjuer).

I den tredje och avslutande frågan som tillställts regionledarna ombads de rangordna sex stycken återkommande anslagsundersökningar på individ- och hushållssidan som de regelbundet arbetar med. Rangordningen avsåg uppgiftslämnarbördan. Här framstår tydligt två hushållsundersökningar som de med tyngst börda. Den ena, Hushållsundersökningen, genomförs som telefonintervju och den andra, Utgiftsbarometern, som en bokföringsstudie med ett besökstillfälle. Utgiftsbarometern rangordnades som den med tyngst uppgiftslämnarbörda av samtliga regionledare. Den andra hushållsundersökningen rangordnades som näst tyngst av sex stycken regionledare.

6 Undersökningar vid AM-avdelningen

6.1 Inledning

Avdelningen för Arbetsmarknads- och utbildningsstatistik (AM-avdelningen) svarar för sju statistikprogram: Arbetskraftsundersökningar, Arbetsmiljö, Skolan, Högskolan, Utbildning-Arbeitsmarknad, Prognosinstitutet, Löner och sysselsättning. Drygt fyrtio produkter förser statistikprogrammen med statistik och redovisas i den årliga kvalitetsrapporten. Av dessa är ett tiotal urvalsundersökningar.

I årets Bortfallsbarometer redovisas bortfallet för urvalsundersökningarna, med uppdelning på dels individundersökningar, dels arbetsställe/företagsundersökningar.

Följande undersökningar redovisas

Undersökningar med individurval

- Arbetskraftsundersökningarna, AKU
- Arbetsmiljöundersökningarna
- Arbetsorsakade besvär
- Personalutbildning
- Inträdet på arbetsmarknaden
- Gymnasieungdomars studieintresse

Undersökningar med urval av arbetsställen eller företag

- Kortperiodisk sysselsättningsstatistik för privat sektor
- Konjunkturstatistik, löner för privat sektor (KLP) 1996
- Kortperiodisk lönestatistik för privat sektor (KLPM) 1991-1995
- Löner och sysselsättning för arbetare inom industrin (KLPM) 1989-1995
- Årlig strukturstatistik över löner för arbetare resp. tjänstemän inom privat sektor
- Arbetskraftsbarometern

Bortfallssiffrorna som bildar underlag för diagrammen redovisas i bilaga 1.

I bilaga 2 presenteras översikter av undersökningarnas uppläggning.

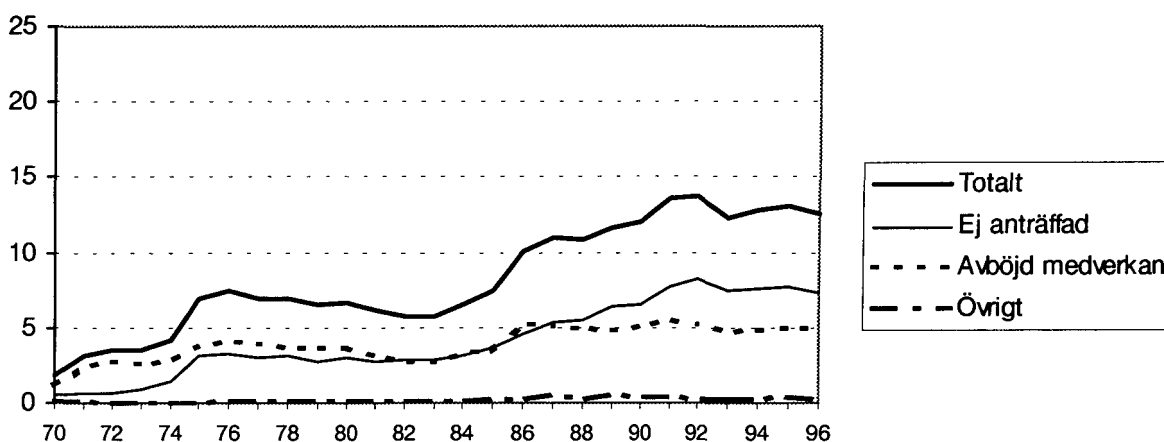
I avsnitt 11 finns definitionerna av de bortfallsmått som redovisas.

6.2 Bortfallet i undersökningar med individurval

6.2.1 Arbetskraftsundersökningarna (AKU)

AKU är den intervjuundersökning som är intressantast att studera ur ett långsiktigt perspektiv då det gäller bortfallsutvecklingen och undersökningsklimatet. Förändringarna i AKU:s uppläggning har relativt sett varit få under årens lopp och detta faktum bidrar till möjligheten att göra jämförelser mellan åren. Diagram 1 beskriver bortfallsutvecklingen för AKU under åren 1970-1996. Bortfallet redovisas efter huvudorsakerna avböjd medverkan, ej anträffad samt övrigt.

Diagram 1. Bortfallsutvecklingen i AKU 1970-1996. Ovägt årsgenomsnitt i procent.[1]

Bortfallet i AKU är i stort sett oförändrat jämfört med förra året.

Under 1996 var bortfallet 12,6 % av nettourvalet, vilket är en minskning med 0,5% jämfört med 1995. Minskningen kan härledas till minskningen i andelen ej anträffade i nettourvalet. Det bör observeras att medan det totala bortfallet uppvisar en minskning, ökade andelen indirekta intervjuer av totalt genomförda intervjuer.

Några övriga reflektioner i anslutning till diagrammet:

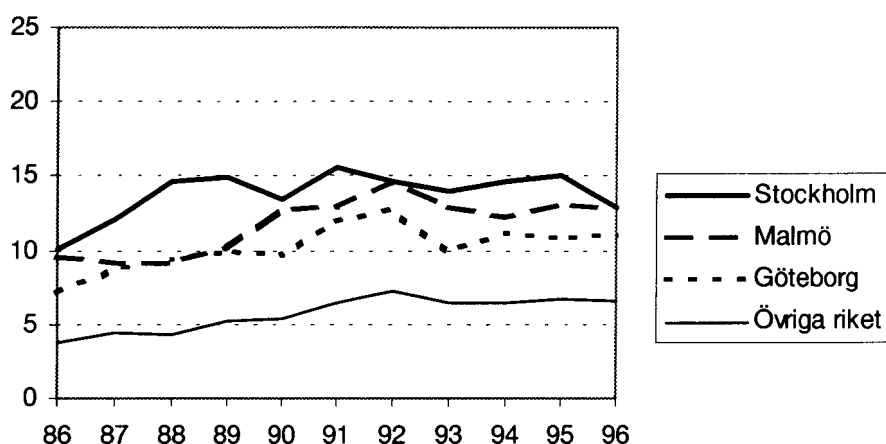
- 1975 spräcktes 5%-vallen delvis p g a inskränkningar i antalet indirekta intervjuer.
- 1976-85 var bortfallet relativt konstant (6-7 %).
- 1986-87 ökar bortfallet rejält och spräcker 10%-vallen. En stor del av ökningen torde kunna förklaras med metropolitdebatten och att hårdare restriktioner för att genomföra indirekta intervjuer infördes.
- Under perioden 1988-92 fortsätter bortfallet att öka.
- 1993 minskar bortfallet för första gången sedan 1988.
- Andelen ej anträffade ökar markant fr o m 1985 och andelen som avböjt medverkan lägger sig på en högre nivå.

Den del av bortfallet som ökat mest de senaste 10 åren är andelen ej anträffade. Det har blivit svårare att nå intervjupersonerna. Detta kan till viss del förklaras av att använd-

ningen av telefonsvarare har ökat, hemliga telefonnummer är vanligare och det har blivit svårare att spåra intervjupersonerna.

I diagram 2 redovisas andelen ej anträffade efter region och där ser vi att det är svårare att nå dem som bor i storstadsregionerna än dem som bor i övriga riket. Även om man kan tycka sig se en uppåtgående trend så är variationen mellan åren stor, speciellt i storstäderna. 1996 kan vi notera att andelen ej anträffade i Stockholm är två procentenheter lägre än 1995.

Diagram 2. Regional uppdelning av de ej anträffade i AKU 1986-1996. Ovägt årsgenomsnitt i procent.

6.2.2 Tilläggsfrågor/undersökning till AKU

Förutom de ordinarie AKU-undersökningarna förekommer tilläggsfrågor och tilläggsundersökningar till delurval i AKU. Arbetsmiljöundersökningarna, Arbetsorsakade besvär samt Personalutbildningsstatistik är tre sådana undersökningar vid AM-avdelningen.

Tilläggen görs olika månader för olika undersökningar.

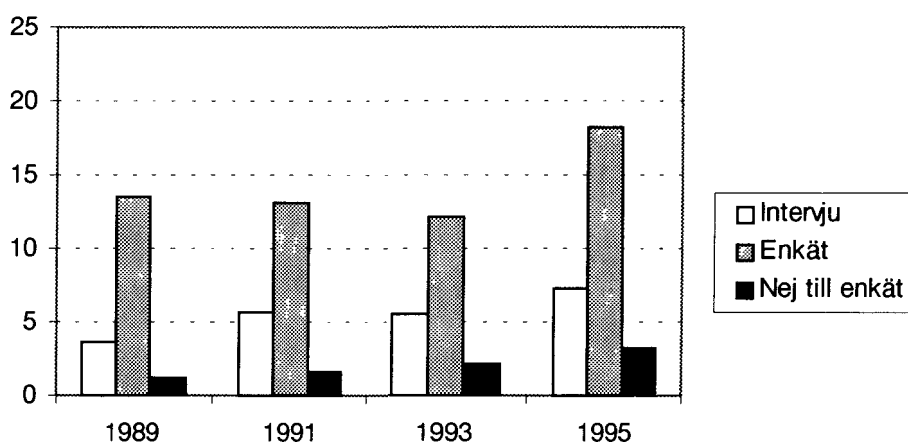
Det totala bortfallet i Personalutbildningsstatistiken och Arbetsorsakade besvär består till största delen av AKU-bortfallet.

Nedan redovisas det ytterligare bortfall, utöver AKU-bortfallet, som uppstår i samband med tilläggsfrågor vid intervju och enkät.

a) Arbetsmiljöundersökningarna

Bortfall i arbetsmiljöundersökningarna uppkommer vid flera olika moment i undersökningen. Efter det att den ordinarie AKU-intervjun avslutats ställs frågor om arbetsmiljön (ca 10 min) till ett urval bland personer som deltagit i AKU och som var sysselsatta vid intervjutillfället. När intervjun är klar får de intervjuade frågan om de är villiga att besvara ytterligare frågor i en postenkät. De som svarar ja, får en enkät som tar ca 15 minuter besvara. Trots att man svarat ja till medverkan uppstår ytterligare bortfall i enkätdelen.

Diagram 3 Bortfallsandel i tillägget bland de som intervjuats i AKU, andel som svarat nej till medverkan i enkät samt bortfallsandel bland de som svarat ja till medverkan till enkät. År 1989, 1991, 1993 och 1995. Procent. Ovägt.

I diagram 3 syns att bortfallet har ökat både i tilläggsintervjun och i postenkäten. Andelen som svarat nej till enkätfrågor har också ökat. En TQM-projekt med syfte att minska bortfallet pågår.

b) Arbetsorsakade besvär

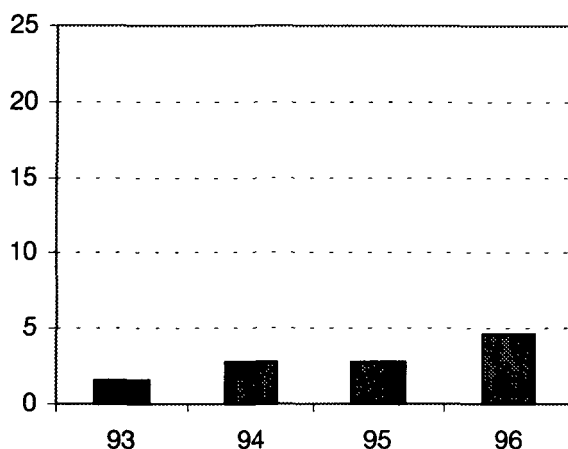
Bortfallet i undersökningarna om arbetsorsakade besvär består dels av bortfall i ordinarie AKU, dels av bortfall i tilläggsintervjun. Tilläggsfrågorna tar ca 5 minuter extra att besvara.

Merparten av undersökningens totala bortfall utgörs av bortfallet i ordinarie AKU. Urvalet består av AKUs januari, februari- och marsurval exklusive ingående och utgående paneler. Bortfallet bland de som fick tilläggsfrågor var 1996 och 1997 ca 4 procent.

c) Personalutbildning

Bortfallet i Personalutbildningsstatistiken består dels av bortfall i ordinarie AKU, dels av bortfallet i tilläggsintervjun. Antal tilläggsfrågor är 14 stycken och tar ca 3 minuter extra att besvara.

**Diagram 4 Bortfallet i tillägget i personalutbildningsstatistiken 1993-1996.
Procent. Ovägt.**

6.2.3 Elevundersökningar

a) Inträdet på arbetsmarknaden. (Enkätundersökning våren 1996 bland avgångna från gymnasieskolan och examinerade från högskolan 1993)

I denna undersökning utnyttjas tvåfasurval i kombination med två olika mätförfaranden - ett relativt billigt (enkät) och ett relativt dyrt (telefonintervju). I första fasen har ett slumpmässigt urval från hela populationen dragits. Observationerna har samlats in med postenkät, varvid ett bortfall uppkommit. I andra fasen har gjorts en bortfallsuppföljning i strata med "låg" svarsandel. Samtliga bortfallsobjekt i dessa strata har valts ut för telefonintervju. I idealfallet skall inget bortfall i andra fasen förekomma, men i praktiken ser det helt annorlunda ut.

Tabell 1. Inträdet på arbetsmarknaden, ovägt bortfall i procent.[1] 1996.

	Urvals- storlek	Bortfall
Enkätfasen	11 413	29%
Telefonfasen	1805	55%

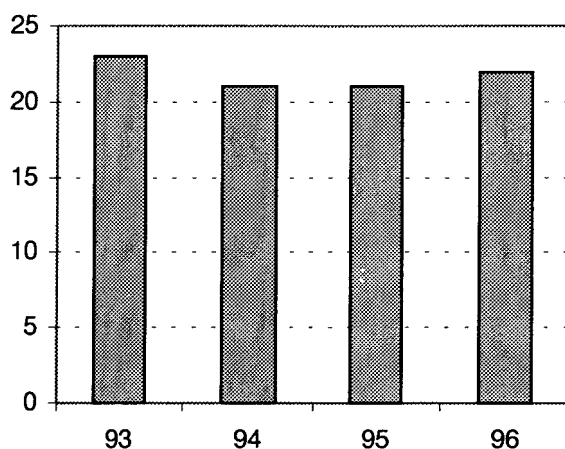
Det antalsvägda totala bortfallet [6] har uppskattas till 20%

Bortfallet i telefonfasen är precis som i tidigare års elevuppföljningsundersökningar mycket högt.

I en studie som redovisas i "Bakgrundsfakta till arbetsmarknadsstatistiken 1995:11 "Effekter av telefonuppföljning i bortfallsstratum", visas att telefonuppföljningen inte leder till betydande kvalitetsförbättringar. Där föreslås bl.a. att man bör slopa telefonuppföljningarna och istället använda hjälpinformation från register för att reducera bortfallsbias. Fortsättningen på projektet blir att undersöka vilken hjälpinformation som kan tänkas vara användbar.

b) Gymnasieungdomars intresse för högre studier

**Diagram 5. Gymnasieungdomars intresse för högre studier 1993-1996.
Ovägt bortfall i procent [1].**

Bortfallet 1996 var 22%, vilket är ca 1%-enhet mer än 1995. Ökningen beror på att andelen elever från de studieförberedande programmen var lägre i 1996 års urval. Dessa har en högre svarsbenägenhet.

6.3 Undersökningar med urval av företag eller arbetsställen

6.3.1 Kortperiodiska undersökningar

Från och med 1996 ersätter den månatliga undersökningen "Konjunkturstatistik, löner för privat sektor" de tidigare undersökningarna KLPm och KLPk.

Diagram 6 Bortfall i kortperiodiska undersökningar 1989-1996. Ovägt [1].
 Kortperiodisk sysselsättningsstatistik för privat sektor (KSP). 1989-1986
 Kortperiodisk lönestatistik för privat sektor (KLPk) 1991-1995
 Löner och sysselsättning för arbetare inom industrin (KLPm) 1989-1995
 Konjunkturstatistik, löner för privat sektor (KLP) 1996

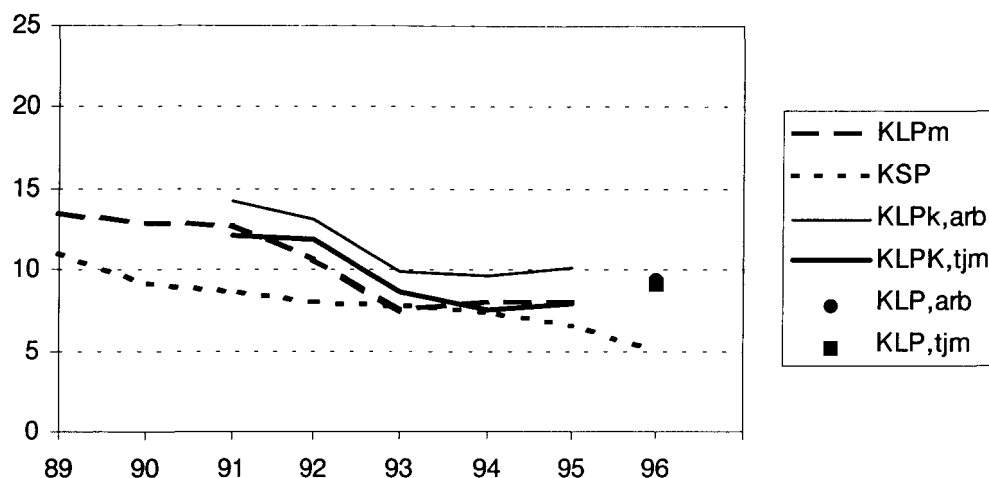
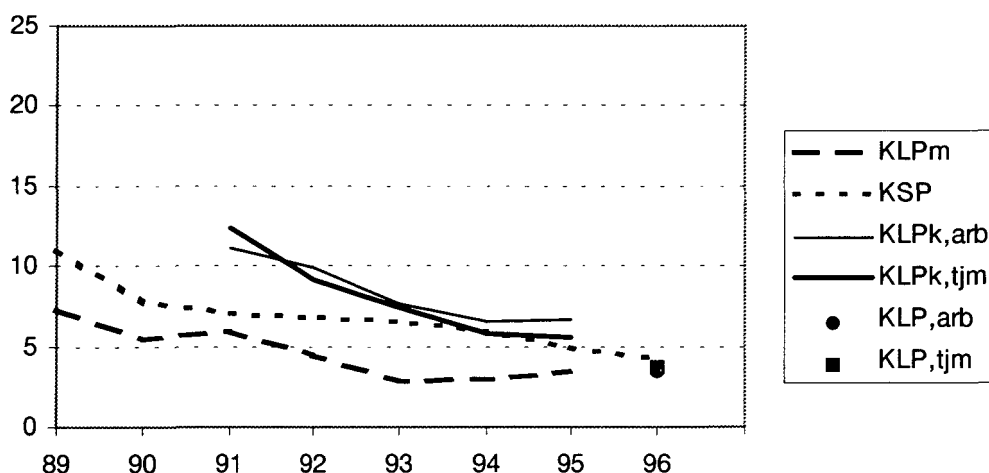

Diagram 7 Bortfall i kortperiodiska undersökningar 1989-1996. Storleksvägt [4] med antal anställda enligt CFAR. Årsgenomsnitt. Procent.

Bortfallet i de kortperiodiska undersökningarna har minskat successivt över tiden. Det gäller både det ovägda och antalsvägda bortfallet. Det sjunkande bortfallet kan till största delen förklaras av effektivare bortfallsuppföljning.

I bilaga 1, tabell 6-9 redovisas bortfallet för olika SNI, för olika undersökningsomgångar under året samt för olika storlekar av företag/arbetsställen.

6.3.2 Årlig strukturstatistik över löner för arbetare resp. tjänstemän inom privat sektor

Underlaget till undersökningen "Årlig struktur statistik över löner" består dels av material insamlat av SCB och dels av material insamlat av vissa arbetsgivar-organisationer. Här redovisas endast bortfallet i SCB-undersökningen.

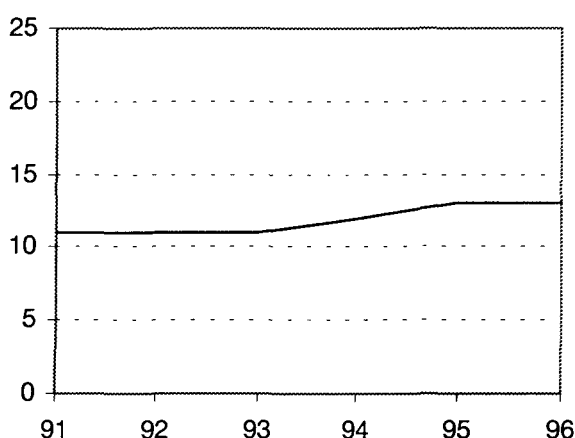
Bortfallet ökade markant mellan 1995 och 1996. I den del av undersökning som avser löner för arbetare ökade det ovägda bortfallet [1] från 11% till 18%. I den del som avser tjänstemän ökade det ovägda bortfallet [1] från 11% till 17%.

Till 1996 års undersökning utökades urvalet med ca 1500 företag. Av dessa är de flesta mycket små företag som är svåra att få in. Dessutom genomfördes 1996 parallellt med denna undersökningen EU-undersökningen "Structure of Earnings" som lade beslag på en stor del av resurserna, vilket gjorde att påminnelsearbetet blev lidande.

6.3.3 Arbetskraftsbarometern

Urvalsenheterna i arbetskraftsbarometern består av arbetsställen. Ett arbetsställe kan få flera blanketter rörande olika utbildningar att besvara. Det ovägda bortfallet, som avser det totala bortfallet av blanketter i urvalet, var 1996 liksom 1995 13 procent.

Diagram 8 Blankettbortfall i Arbetskraftsbarometern 1991-1996. Ovägt [1] Procent.

Bortfallet varierar mellan 2-31 procent för olika utbildningsgrupper. Bäst var svarsfrekvensen för olika lärargrupper. Sämst svarsfrekvens fick man för några av civilingenjörsutbildningarna.

6.4 Sammanfattning

Bortfallet i arbetskraftsundersökningarna är liksom förra året ca 13 procent.

Bortfallet i arbetsmiljöundersökningen ökade kraftigt i enkätdelen (sex procentenheter) mellan 1993 och 1995. Ett TQM-projekt pågår för att försök med syfte att minska bortfallet.

Bortfallet i personalutbildningstillägget, som ligger på en låg nivå, visar en tendens till ökning. Bortfallet ökade från 2,8 % till 4,6 % mellan 1995 och 1996.

Elevuppföljningarna har fortfarande besvärande högt bortfall i telefonfasen (suburvalet), 55 procent. Det är angeläget att se över urvals- och estimationsförfarande för denna typ av undersökningar.

Gymnasieungdomars intresse för högre studier redovisar i stort sett likartat bortfall under perioden 1993-1996, drygt 20%.

Bortfallet i de kortperiodiska företagsundersökningarna har genom effektivare uppföljning minskat kontinuerligt. Den samordnade KLP-undersökningen ligger på ungefär samma låga nivå som de två tidigare undersökningarna, KLPm och KLPk.

Bortfallet i den årliga lönestatistiken ökade markant (6-7 procentenheter) mellan 1995 och 1996. Dels utökades urvalet med många småföretag, dels var resurserna för bortfallsuppföljning mindre (p.g.a. av parallell EU-undersökning) än föregående år.

Bortfallet i arbetskraftsbarometern varierar kraftigt (2-31 procent) mellan olika utbildningsgrupper i likhet med tidigare års undersökningar.

7 Undersökningar vid BoR-avdelningen

7.1 Inledning

Avdelningen Befolkning och regioner omfattar programmen Befolkning, Kultur, medier och idrott, Offentlig ekonomi, Regional arbetsmarknad, Regional uppdragsverksamhet, Byggande och bebyggelse, Regional planering och naturresurshushållning samt Informationsservice.

BoR-avdelningens statistikproduktion baseras till stor del på register och endast ett fåtal urvalsundersökningar görs. Gemensamt för avdelningens undersökningar är att de huvudsakligen redovisar resultat på regional nivå, främst för kommuner. Det innebär att det insamlade materialet måste hålla god täckning på alla redovisningsnivåer för att ge användbar information. Undersökningarna är därför nästan uteslutande totalundersökningar och baseras ofta på administrativa register. I undersökningar där undersökningsobjekten är ganska få, till exempel kommuner, kyrkokommuner och museer genomförs årliga enkätundersökningar. I årets Bortfallsbarometer redovisas bortfallet i fem enkätundersökningar där SCB står för insamlingen av uppgifterna, nämligen Musei-statistiken, Ekonomisk redogörelse för kyrkokommuner (Kybok), Inkomst- och utgiftsprognoserna, Kreditmarknadsstatistiken samt Kommunala folkbiblioteksstatistiken.

I bilaga 2 finns en översikt av undersökningarnas uppläggning.

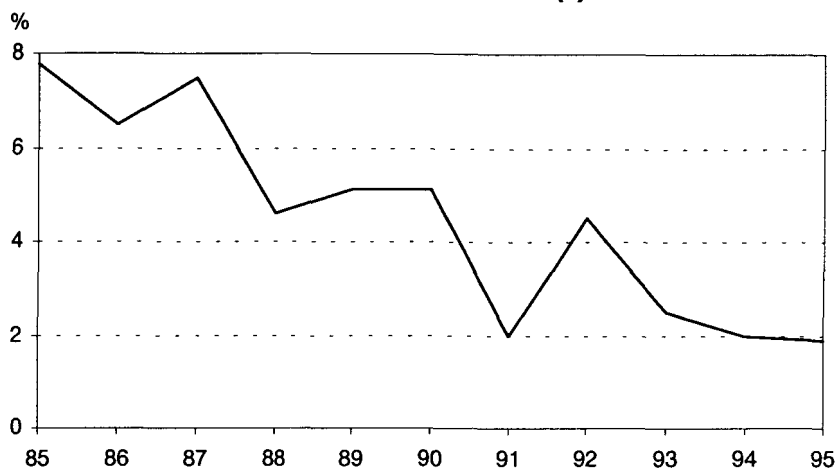
7.2 Bortfallsutveckling

Kommuner, kyrkokommuner, landsting, museer och kommunala folkbibliotek står för uppgiftslämnandet i de fem undersökningar som redovisas. Uppgiftsskyldighet gäller för kyrkokommunerna men i övrigt är uppgiftslämnande frivilligt. Bortfallsutvecklingen får därför ses som ett mått på viljan och förmågan att lämna uppgifter från vissa delar av samhället. Museerna i undersökningen ägs och drivs huvudsakligen av stat och kommun men även av stiftelser, folkrörelser, hembygdsföreningar och privatpersoner. I övrigt är det landstingen och kommunerna själva som står för uppgiftslämnandet.

7.3 Bortfallet i undersökningarna

7.3.1 Museistatistiken

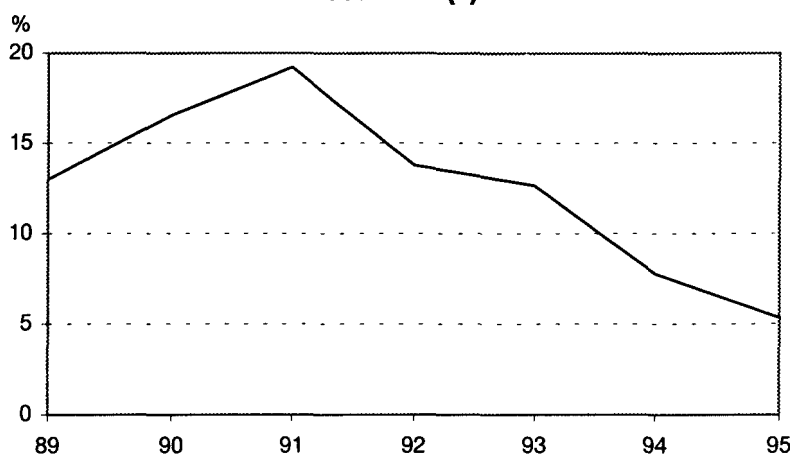
Diagram 1.
Bortfallet i museistatistiken 1985-1995 (1)¹

En omläggning av undersökningen gjordes 1985 som gör att jämförelser längre bakåt i tiden inte blir meningsfulla. Museistatistiken omfattar museer med utbildad personal som sammanlagt utför minst ett årsverke (1 570 timmar) under året. Populationen förändras därmed ständigt och förteckningen av aktuella museer måste uppdateras årligen. Någon automatisk uppdatering av rampopulationen finns inte, utan ramen definieras utifrån de svar som avges i enkäten. Det innebär att bortfallsnivån som beräknas gäller med den reservationen att vissa av museerna som ej besvarat enkäten kan utgöra över täckning. Statistiken har under perioden omfattat cirka 200 objekt.

7.3.2 Ekonomisk redogörelse för kyrkokommuner

Diagram 2
Bortfallet i KYBOK 1989-1995 (1)¹

Bortfallet kan följas från 1989 då "Ekonomisk redogörelse för kyrkokommuner" (Kybok) fick sin nuvarande design. Mellan 1991 års och 1992 års undersökning gjordes en sammanslagning av kyrkokommuner och det totala antalet minskade från 1 253 till

¹ Siffran inom parentes syftar på formel i avsnittet Bortfallsmått

965 stycken. I samband med minskningen av antalet kyrkokommuner minskade även det totala bortfallet i Kybok kraftigt.

Fr.o.m. 1995 års bokslut har stora förändringar gjorts i statistiken för att anpassa Kybok till gällande redovisningsmodell. Bortfallet i Kybok 1995 uppgick till 5 procent jämfört med 13 procent 1993. En förklaring till det minskade bortfallet kan vara att uppgiftslämnandet har knutits till olika typer av bidragsgivande. För att bli beviljad till exempel extra utjämningsbidrag krävs att kyrkokommunen lämnat uppgifter till SCB. En annan förklaring kan vara att syftet med insamlingen har klarnat för uppgiftslämnarna. De ser tydligare en direkt koppling till användandet av uppgifterna.

7.3.3 Inkomst- och utgiftsprognoserna

Diagram 3.
Bortfallet i prognosenkäterna 1986-1996 (1)¹

Eftersom kommunernas uppgifter ej redovisas separat utan endast aggregerat på riksnivå är arbetsinsatserna framförallt riktade mot att få de större kommunerna att besvara enkäten. Telefonkontakt tas med de av Sveriges 50 största kommuner som inte besvarat enkäten före sista inlämningsdag. Detta gör att bortfallets andel av de totala värdena för de olika variablerna ofta ligger mellan 5-10 procent trots att bortfallet är cirka 10-20 procent.

Augustienkäten och novemberenkäten är för 1996 flyttade till maj och september. Detta är troligtvis orsaken till det höga bortfallet under 1996.

¹ Siffran inom parentes syftar på formel i avsnittet Bortfallsmått

7.3.4 Kreditmarknadsstatistiken

Diagram 4
Bortfallet i kreditmarknadsstatistiken (1)¹

Kreditmarknadsstatistiken omfattar samtliga kommuner och landsting. Förändringar av blanketten har gjorts 1986 och 1989 vilket avspeglas i ett ökat bortfall, främst 1986.

Eftersom statistiken redovisas på riksnivå är det viktigt att de större kommunerna och landstingen lämnar uppgifter. För kreditmarknadsstatistiken är det genomgående mindre kommuner som ingår i bortfallet. Detta gör att det totala bortfallsvärdet för finansiella tillgångar och skulder ofta är lägre än objektsbortfallet. Bortfallet korrigeras genom imputering som bygger på de senast lämnade uppgifterna.

7.3.5 Kommunal folkbibliotek

Den kommunala folkbiblioteksstatistiken har producerats sedan 1976. Statistiken omfattar samtliga kommunala folkbibliotek (288 st). Bortfallet har varit mycket lågt. Sedan 1986 har det som högst varit 1,1 procent. Samtliga kommunala folkbibliotek besvarade enkäterna för 1994 och 1995 års statistik.

7.4 Sammanfattning

De undersökningar som tas upp i BoR-avdelningens avsnitt är regelbundet utförda totalundersökningar. Det betyder att uppgiftslämnaren deltar vid upprepade tillfällen. Invänjningseffekter och ett långsiktigt arbete från SCB:s sida med bland annat telefonkontakter avspeglar sig i sjunkande bortfall under flera år.

Museistatistiken uppvisar en ökning av bortfallet 1992, men för hela perioden 1985-1995 kan man notera en trendmässig minskning av bortfallet.

I Kybok-undersökningen har man systematiskt identifierat de objekt som utgör bortfall och tagit kontakt med dem, vilket givit ett minskat bortfall.

Prognosenkäterna visar på ett minskat bortfall mellan åren 1990-1994. 1996 ökar bortfallet kraftigt på grund av ändrade insamlingstidpunkter.

Bortfallet i Kreditmarknadsstatistiken ligger stabilt mellan 2-4 procent under åren 1989 till 1996 förutom 1991 då bortfallet var 0. Före 1989 var bortfallet lägre utom 1986 då stora förändringar i enkäten gjordes.

Bortfallet i Kommunala folkbiblioteksstatistiken har under perioden 1986-1995 varit mycket lågt. Samtliga kommunala folkbibliotek besvarade enkäterna för 1994 och 1995 års statistik.

8 Undersökningar vid ES-avdelningen

8.1 Inledning

ES-avdelningen har 8 st. statistikproducerande program; Finansmarknad, Forskning och informationsteknik, Företagsregistret, Industri, Industriindikatorer och utrikeshandel, Nationalräkenskaper, Priser och Tjänstenärings. Av avdelningens ca 40 undersökningar har 9 stycken blivit utvalda för att presenteras i Bortfallsbarometern. Dessa undersökningar, som är upplagda på ett antal olika sätt, har valts ut för att spegla undersökningsklimatet inom den ekonomiska statistiken, samt ge en samlad bild av hur bortfallet utvecklats över tiden. För vissa undersökningar redovisas bortfallssiffror från 1970 och framåt, medan övriga redovisar siffror med början ca 1980.

Följande undersökningar ingår:

- Finansstatistiken
- Forskning och utveckling i företag
- Företagens utländska tillgångar och skulder, FUTS
- Industristatistiken
- Investeringsenkäterna
- Kapacitetsenkäten
- Lagertypstatistiken
- Leverans- och orderstatistiken
- Omsättningsstatistiken

Undersökningarnas uppläggning presenteras översiktligt i bilaga 2.

Urvalsramen för de flesta undersökningarna utgörs av statistikregistret, som i sin tur bygger på CFAR (Centrala Företags- och ArbetsställeRegistret). Stratifiering sker vanligen efter bransch och storlek med totalundersökning bland de största företagen. Uppgifterna samlas normalt in genom postenkäter belagda med uppgiftslämnarplikt.

I avsnitt 11 återfinns en beskrivning av förekommande bortfallsmått i de utvalda undersökningarna.

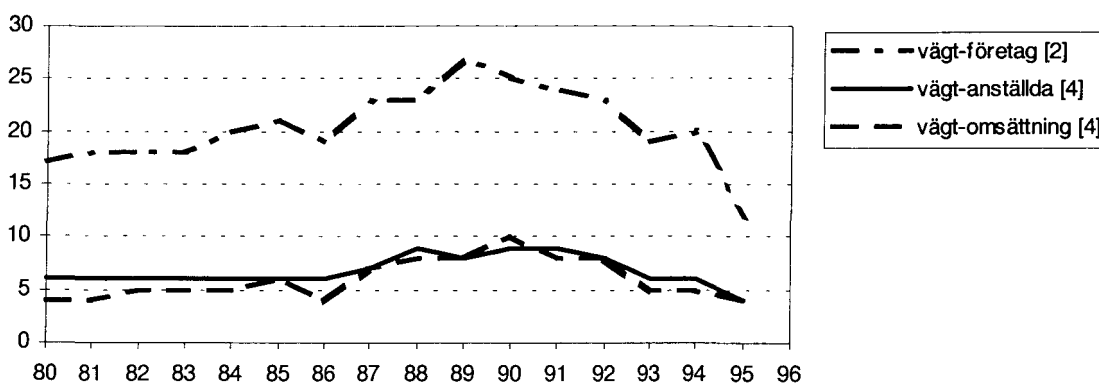
8.2 Bortfallet i de ingående undersökningarna 1980-1996

I följande avsnitt beskrivs och kommenteras bortfallsutvecklingen sedan 1980. Det kompletta datamaterialet återfinns i tabellform i bilaga 1. Siffran inom [] anger vilket bortfallsmått (se avsnitt 11) som uppgifterna avser.

8.2.1 Finansstatistiken

Finansstatistiken uppvisar en ökande bortfallstrend under 1980-talet. Bortfallstoppen 1989 orsakades troligen av den urvalsökning som gjordes detta år, vilken dels innebar många nya och ovana uppgiftslämnare och dels en ökad arbetsbelastning på produkten. Att toppen endast existerar för måttet *vägt på objektsnivå* kan förklaras av att urvalsökningen gjordes främst i handels- och tjänstebranscherna, som till stora delar består av mindre företag. Under 1990-talet har Finansstatistikens bortfall minskat kraftigt, och är nu nere på sin lägsta nivå för hela perioden 1980 och framåt. Flera orsaker till det minskade bortfallet under 90-talet noteras. Dels bedöms surveyklimatet ha förbättrats, något som troligen hänger samman med det förbättrade konjunkturläget, företagen är mer villiga att svara när de går bra, dels har konkurserna minskat under perioden, vilket också sammanhänger med de goda tiderna. Ytterligare en orsak, som främst påverkar de mindre företagen, är den hårdare attityd Patent- och registreringsverket (PRV) intagit gentemot de företag som inte lämnar sina bokslut i tid. Dessutom har insamlingsrutinerna förändrats under 90-talet. Produktansvariga har numer tillgång till samtliga bokslut som sänds in till PRV på mikrofilm. I och med att PRV har förkortat sina bearbetningstider och ett smidigare söksystem i bokslutsmaterialet har lagts upp för produkten kan filmade bokslut användas för statistiken när enkätsvar inte kommer in. Den exceptionellt kraftiga nedgången, för bortfallsmåttet *vägt på objektsnivå*, för undersökningsåret 1995 förklaras av att man utnyttjat uppgifter från de Standardiserade räkenskapsutdragen (SRU) för de handelsbolag (HB) som ej besvarat enkäten vid det första utsändningstillfället. Gruppen Handelsbolag utgörs till allra största delen av mindre företag, vilket förklarar att de andra redovisade bortfallsmåten inte påverkats i samma utsträckning. Det kan diskuteras om de på detta sätt behandlade företagen ska anses som inkomna eller som imputerat bortfall. Produktansvarig ser det som inhämtande av uppgifter från annan källa än via enkäten, och erhållna värden är desamma som skulle erhållits vid en enkätinsamling, vilket vi accepterar i detta sammanhang. Det kan tilläggas att det normala förfarandet i fortsättningen kommer att vara insamling via administrativt material, för denna grupp av företag.

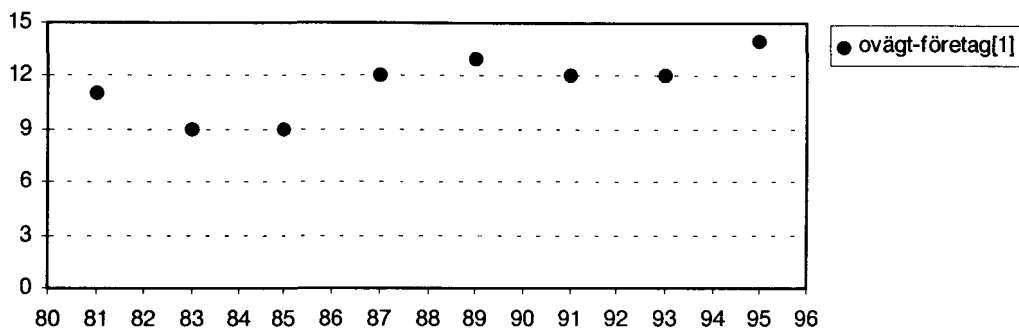
Diagram1. Bortfallet i Finansstatistiken 1980-1995, procent.

8.2.2 Forskning och utveckling i företag

Undersökningen, som är ny för året i Bortfallsbarometern, uppvisar en cyklisk bortfallskurva med en svag tendens till ökning. Notera att undersökningen endast genomförs vartannat år.

Diagram 2. Bortfallet i undersökningen om forskning och utveckling i företag 1981-1995, procent

8.2.3 Företagens utländska tillgångar och skulder, FUTS

T.o.m. 1982 var FUTS en totalundersökning av de ca 500 största företagen i Sverige, mätt efter *utländska tillgångar och skulder*. 1983 utökades statistikens undersökningspopulation till att omfatta även mindre företag och undersökningen blev samtidigt en urvalsundersökning. Under ett par år efter omläggningen ökade bortfallet kraftigt, vilket bedöms bero på den ökade andelen små företag i undersökningen. Mindre företag har vanligen en lägre svarsbenägenhet än större. Ökade satsningar i påminnelsearbetet under slutet av 80-talet bidrog till att bortfallet minskade kraftigt. Bortfallet har under första hälften av 90-talet legat relativt stabilt på en ganska låg nivå. Den streckade kurvan i diagram 3 visar bortfallet vägt med variabeln utländska tillgångar och skulder.

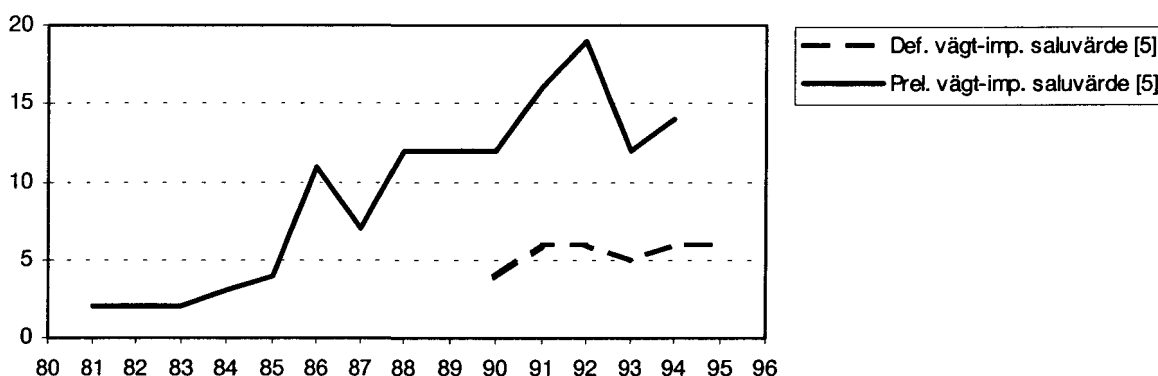
Diagram 3. Bortfallet i FUTS:en 1983-1996, procent

8.2.4 Industristatistiken

Bortfallsutvecklingen i Industristatistiken illustrerades tidigare endast med värdet från den preliminära redovisningen. Den visade en kraftig ökning under perioden fram till 1992. Den viktigaste orsaken till detta bedöms vara att utsändningen av enkäten successivt senarelades, vilket i hög grad påverkade inflödet av svar till den preliminära redovisningen. Andra orsaker bedöms ha varit dels det stora utvecklingsarbete som bedrevs under perioden 1990-92, som innebar att resurser fördes från bortfallsuppföljningen till utvecklingsarbetet, dels organisationsförändringen under 1992. Dessa antaganden stöds av att bortfallsmåttet för den preliminära redovisningen minskade kraftigt från 1992 till 1993, då omorganisationen var genomförd och utvecklingsarbetet minskat i intensitet. Ett mer relevant bortfallsmått är dock det som avser den definitiva redovisningen, vilket under hela 90-talet har legat stabilt på omkring 5 procent. Notera att ingen preliminär redovisning av Industristatistiken gjordes för undersökningsåret 1995.

Diagram 4. Bortfallet i Industristatistiken 1981-1995, procent

8.2.5 Investeringsenkäterna

Från att i början av 80-talet ha legat på en hög nivå har Investeringsenkäternas bortfall fr.o.m. 1987 legat relativt stabilt kring 15 procent. Bortfallet minskade kraftigt under sökningsåret 1993 vilket förklaras av den nya strategi för bortfallsuppföljning som infördes. Den svaga ökning av bortfallet som kan noteras för åren 1994 och 1995 bedöms bero på att tiden för bearbetning har måst kortats av för att klara kraven på tidigare redovisning av resultat till Nationalräkenskaperna och Konjunkturinstitutet.

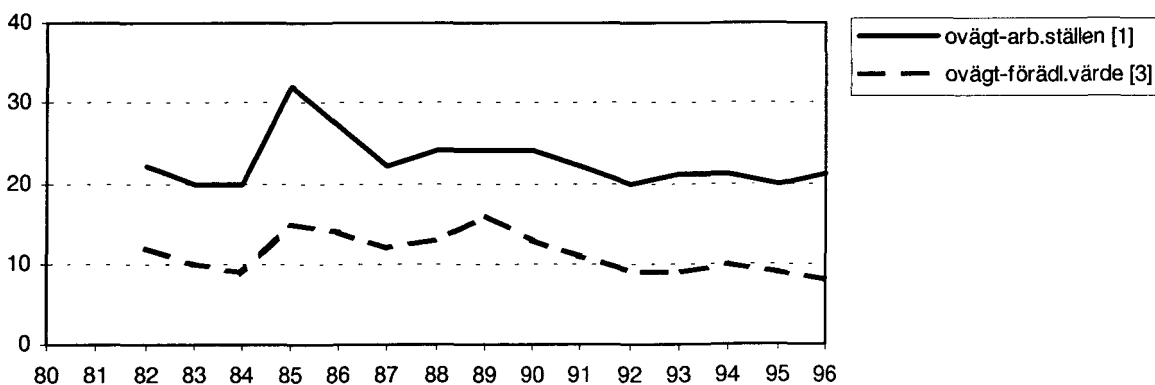
Diagram 5. Bortfallet i Investeringsenkäterna 1980-1996, procent

8.2.6 Kapacitetsenkäten

Inför den årliga urvalsdragningen i SAMU-systemet (det system för samordnad urvalsdragning som används för den ekonomiska statistiken) till 1985 års undersökning, fattades beslut om att det nya urvalet skulle samordnas negativt med tidigare års urval. Detta ledde till att stora delar av urvalet byttes ut och många ovana uppgiftslämnare tillkom, vilket bedöms vara orsak till bortfallstoppen 1985. Från slutet av 80-talet har bortfallet legat på en stabil, men ganska hög, nivå, möjligen med en tendens till minskning under den senare delen av perioden. Detta bedöms bero på de nya rutiner för bortfallsuppföljning som infördes under 1995. I stället för att som tidigare endast sända ut skriftliga påminnelser görs nu en av påminnelserna per telefon. Telefonkontakten har upplevts positivt av uppgiftslämnarna och bedöms av produktansvarig rent av ha bidragit till att uppgiftslämnarklimatet har förbättrats något.

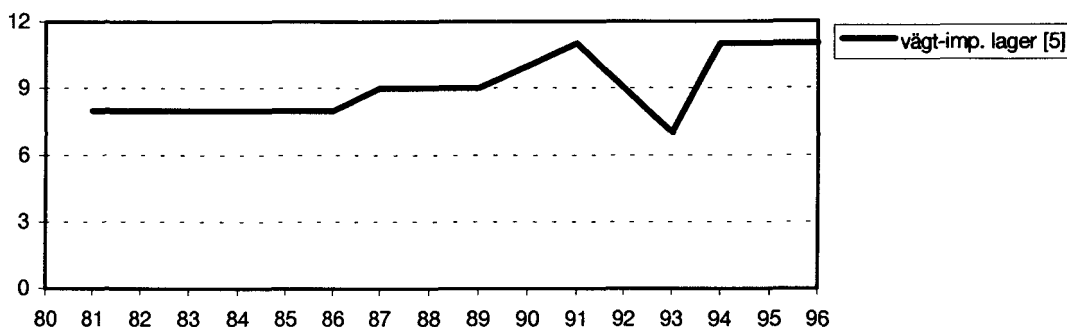
Diagram 6. Bortfallet i Kapacitetsenkäten 1982-1996, procent.

8.2.7 Lagertypstatistiken

Bortfallet i Lagertypstatistiken låg under första delen av 80-talet stabilt på 8 procent, för att sedan öka till som mest 11 procent. Det trendbrott som kunde anas för undersökningsåret 1993, då bortfallet sjönk till sin lägsta nivå någonsin, 7 procent, har inte visat sig vara bestående. Det är värt att notera att 1993 års siffra beräknades på en del av urvalet, vilket innebär en ökad osäkerhet och försvarande av jämförbarheten.

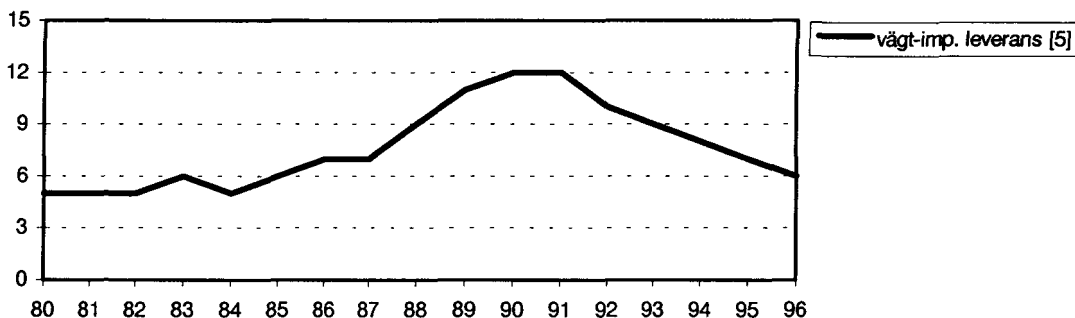
Diagram 7. Bortfallet i Lagertypstatistiken 1981-1996, procent.

8.2.8 Leverans- och orderstatistiken

Den kraftiga ökningen av bortfallet, som kulminerade på en nivå av 12 procent 1990, verkar nu vara definitivt bruten. Bortfallet har successivt minskat därefter och är nu nere på samma låga nivå som i början av 1980-talet. Minskningen är i första hand ett resultat av att mer resurser lagts på att öka svarsfrekvensen, och tyder inte direkt på ett förbättrat surveyklimat.

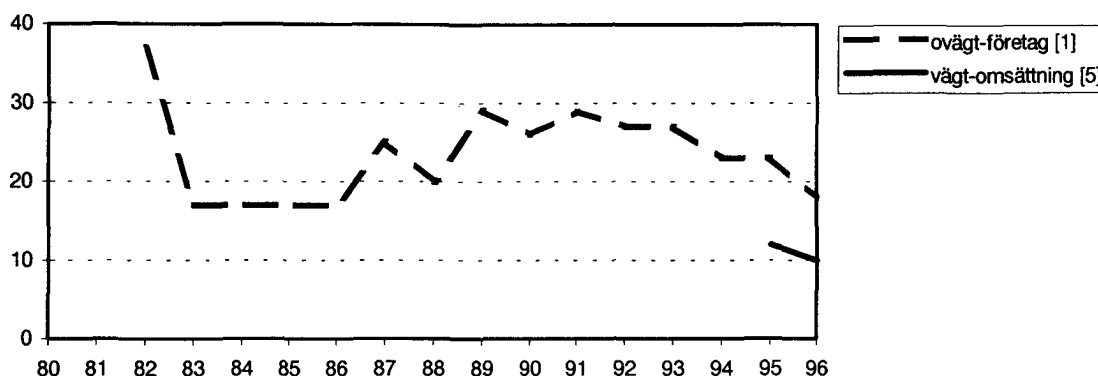
Diagram 8. Bortfallet i Leverans- och orderstatistiken 1980-1996, procent.

8.2.9 Omsättningsstatistiken

Omsättningsstatistiken uppvisar en hackig bortfallskurva på relativt hög nivå. Den höga bortfallsnivån kan antas bero på att urvalet till stor del består av mindre företag, som har en lägre svarsbenägenhet. Den ökning av bortfallet som kunde noteras mellan 1986 och 1991, verkar ha brutits under den senare delen av perioden, då bortfallet minskat betydligt. Framför allt kan en stor nedgång i bortfallet, för måttet *ovägt på objektsnivå*, noteras under 1996. Detta hänförs till en utökad satsning på bortfallsuppföljning via telefon, framför allt i början av undersökningsåret. Detta görs under antagande att om företagen väl svarat en gång, så ökar sannolikheten att de ska svara även fortsättningsvis, vilket har visat sig vara en lyckad ansats. Ytterligare en bidragande orsak kan vara det förbättrade uppgiftslämnarklimat som noterats av produktansvarig. För åren 1995 och 1996 redovisas även ett vägt bortfallsmått.

Diagram 9. Bortfallet i Omsättningsstatistiken 1982-1996, procent.

8.3 Sammanfattning

Utvecklingen av bortfallet i undersökningar på ES-avdelningen kan studeras i avsnitt 8.2. Sammanfattningsvis så är det en tendens till minskande bortfallsnivåer, vilket är mycket glädjande. Detta är speciellt markant vad gäller Finansstatistiken och Omsättningsstatistiken, men också Leverans- och orderstatistiken uppvisar en tydlig minskning av bortfallet. Detta dock över en längre tidsperiod. Minskningarna hänförs huvudsakligen till ökade insatser och/eller ändrade rutiner för bortfallsuppföljningen, men även utnyttjande av administrativt material och ett förbättrat uppgiftslämnarklimat nämns som orsaker. Ökade insatser för att driva in bortfallet måste ställas mot andra kvalitetshöjande åtgärder när resurser ska prioriteras, men förändringar av rutinerna för *hur* bortfallsuppföljningen ska gå till kan göras utan resurstillskott, och kan också till viss del ske med ganska enkla medel. Med tanke på den stora resursinsats som läggs på bortfallsuppföljning, vore det nog en bra investering att fastställa strategier för hur den bör gå till.

Jämförelser, vad gäller bortfallsnivåer, bör normalt sett inte göras mellan undersökningar, p.g.a. de skilda situationer som gäller. Faktorer som påverkar bortfallet, och därmed jämförbarheten, är t. ex. vilka sektorer som undersöks, urvalets fördelning på objektsstorlek, undersökningens innehåll, samt vilket bortfallsmått som redovisas. Något förenklat kan sägas att ovägda mått på objektsnivå ger en indikation på hur datainsamlingsprocessen fungerar. De vägda måtten ger däremot en mer direkt bild av vilken ytterligare risk för osäkerhet bortfallet tillför undersökningen, framför allt ur bias-synpunkt.

Sammantaget kan sägas att bortfallet på ES-avdelningen ligger på en hög nivå för ett flertal undersökningar. Förutom att bortfallet är varianshöjande, är risken för bias uppenbar. Utvecklingen pekar dock åt rätt håll, med sjunkande bortfallssiffror för flera undersökningar under 90-talet, och glädjande nog är detta inte endast ett resultat av en ökad resursinsats.

9 Undersökningar vid M-avdelningen

9.1 Inledning

Avdelningen för Miljö- och lantbruksstatistik (M-avdelningen) svarar för statistik från 9 program nämligen; Lantbrukets struktur; Lantbruksproduktion; Lanbruksekonomi; Fiske; Transporter; Trafikanter; Energi; Turism samt Miljö.

De undersökningar som genomförs på avdelningen är skiftande med avseende på syfte och undersökningsmetodik. Vissa bygger helt eller delvis på material som tas in via registerbearbetningar, annat administrativt material eller via andra myndigheter. De undersökningar som är medtagna i denna rapport är sådana vars bortfall i någon mening speglar bortfallets utveckling över tiden för undersökningarna på avdelningen. Det kan vara svårt att skilja på vad som är undertäckning eller bortfall där exempelvis SCB använder polisrapporterade trafikolyckor som underlag för statistik. Ibland är också uppgiftslämnarna väldigt få och objektbortfall mycket sällsynt (ex. uppgifter från leverantörer av fjärrvärme och el).

I avsnitt 9.2 visas bortfallsutvecklingen för de olika undersökningarna över tiden i diagramform (diagram 1-6). Därefter i avsnitt 9.3 görs vissa generella kommentarer om utvecklingen i stort. I bilaga 1 i slutet av rapporten redovisas i tabellform bortfalls-siffrorna som har använts som underlag för tabeller och diagram. För respektive undersökning finns dessutom i bilaga 2 översikter som ger kortfattade fakta om undersökningarna.

Nedanstående förteckning visar vilka undersökningar från M-avdelningen som har tagits med i denna barometer och vilket undersökningsår senaste uppgift om bortfallet avser :

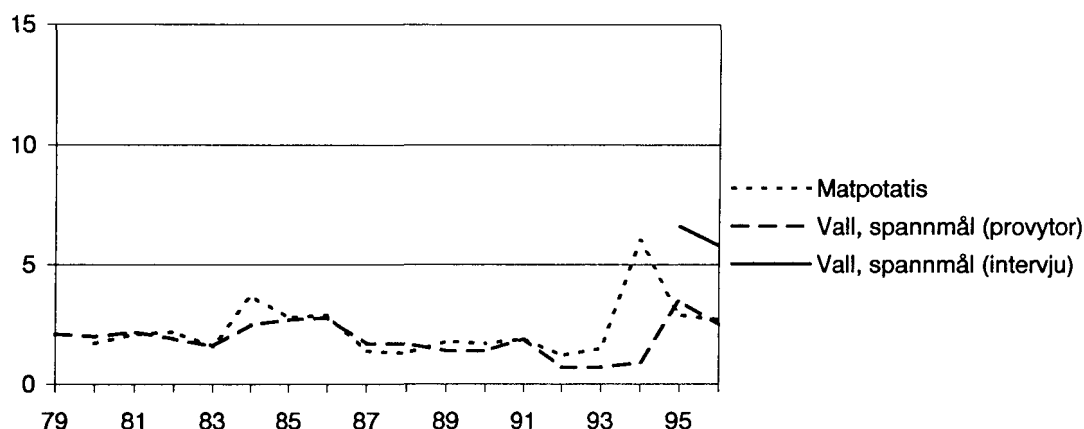
Undersökning	Senaste bortfallssiffra avser
• De Objektiva skördeuppskattningarna - OS	
Urval för Vall och spannmål	1996
- ” - Mat- och fabrikspotatis	1996
• Deklarationsundersökningen för jordbrukare - DU	1993
• Jordbruksekonomiska undersökningen - JEU	1997
• Energistatistik för flerbostadshus	1996
• Energistatistik för småhus	1996
• Varutransporter med lastbil - UVAV	1995
• Intäkter och kostnader för sjöfarten	1995
• Bekämpningsmedelsanvändningen i jordbruket	1994
• Resvaneundersökningen - RVU	1996

9.2 Undersökningarnas bortfall över tiden

I detta avsnitt visas bortfallsutvecklingen för undersökningarna på M-avdelningen. Diagrammen är tänkta att visa hur bortfallets storlek, för de olika undersökningarna, varierar över tiden. Undersökningarna har hållits ihop programvis, för att underlätta jämförelser mellan undersökningar från samma program. Siffran inom [] anger vilket bortfallsmått (se avsnitt 11), som avses.

Diagram 1 Bortfallsutvecklingen för urval i de objektiva skördeuppskattningarna (OS)

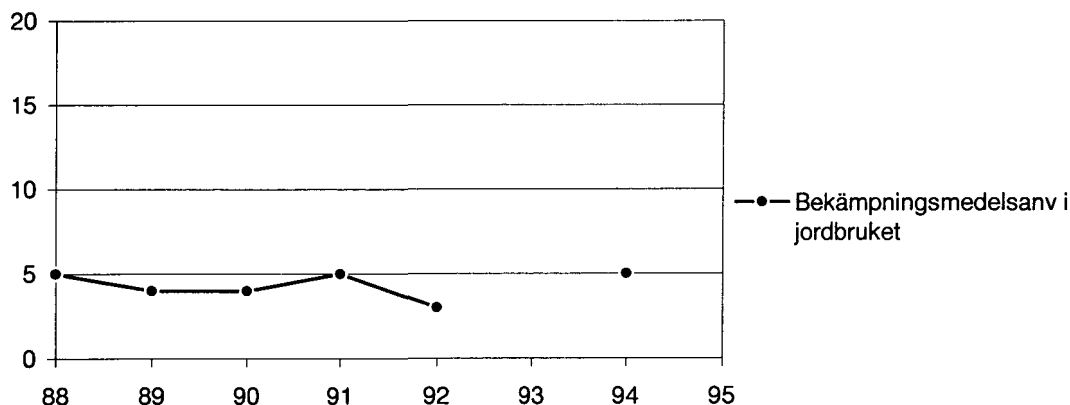
Bortfall ovägt [1] i procent

För "Vall och spannmål" görs fr.o.m. 1995 det huvudsakliga datainsamlandet via direktintervjuer med brukaren (70%) och resterande del som tidigare via provtagning (30%). Som framgår av diagrammet uppvisar intervjudelen hittills en något högre bortfallsnivå än provtagningsdelen.

Diagram 2 Bortfallsutvecklingen för Bekämpningsmedelsanvändningen i jordbruket

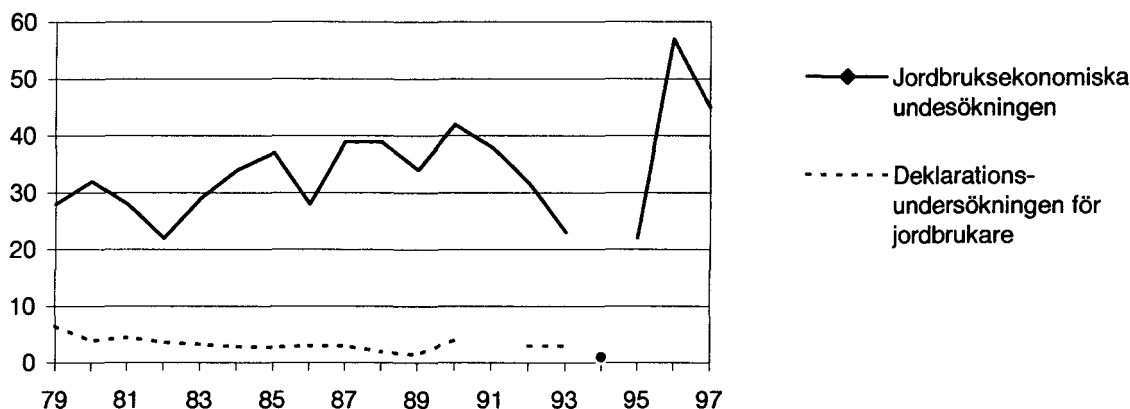
Bortfall ovägt [1] i procent

"Bekämpningsmedelsanvändningen i jordbruket" genomförs som en intervjuundersökning. Från och med 1992 görs undersökningen endast vartannat år. Av diagrammet framgår att bortfallet hittills varierat mellan 3 och 5 procent.

Diagram 3 Bortfallsutvecklingen för Jordbruksekonomiska undersökningen (JEU) och Deklarationsundersökningen för jordbrukare (DU)

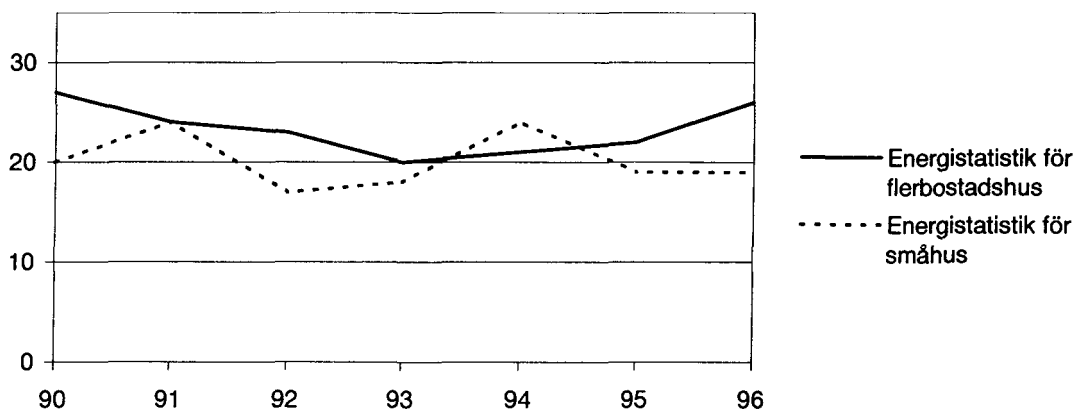
Bortfall i procent DU - vägt [2]
JEU - ovägt [1]

Bortfallet som redovisas för JEU avser andelen som avböjt medverkan i den nya urvalsdel (ca. 25 % av det totala urvalet). 1994 drogs inget nytt urval. Bortfallet 1994 på 1 procent avser andelen som deltog i 1993 års undersökning, men som avböjde medverkan i 1994 års undersökning. Det höga bortfallet i -96 och -97 års undersökningar kan förklaras med skärpta krav från EU på statistikredovisning. "Deklarationsundersökningen för jordbrukare" upphörde definitivt 1993.

Diagram 4 Bortfallsutvecklingen för energistatistik för Småhus samt Flerbostadshus

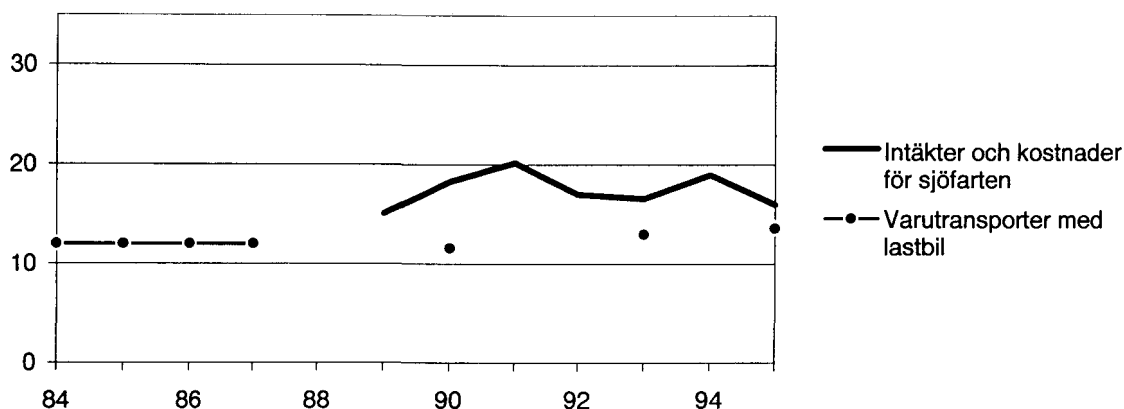
Bortfall ovägt [1] i procent

Bortfallet i energistatistiska undersökningen för småhus ligger relativt stabilt på en nivå runt 20 procent. I undersökningen avseende energistatistik för flerbostadshus har bortfallsnivån legat på drygt 20 procent. Från och med undersökningsåret 1996 föreligger emellertid inte längre någon uppgiftsskyldighet för undersökningen avseende flerbostadshus vilket kan komma att påverka bortfallsnivån.

Diagram 5 Bortfallsutvecklingen för Varutransporter med lastbil (UVAV) samt Intäkter och kostnader för sjöfarten

Bortfall ovägt [1] i procent

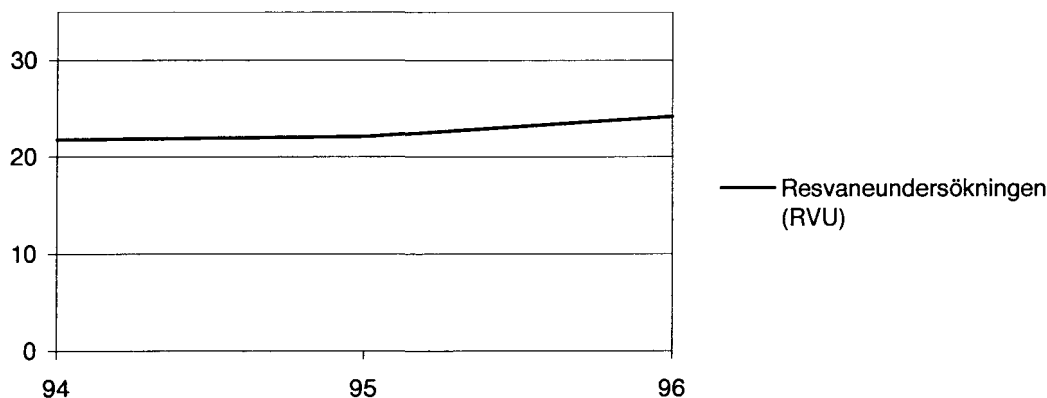

Urvalet i UVAV minskades från och med tredje kvartalet 1996 från 4 000 lastbilar per kvartal till 2 000. Samtidigt minskades också antalet skriftliga påminnelser från fyra till tre, vilket kan påverka bortfallets storlek framöver.

I "Intäkter och kostnader för sjöfarten" undersöks företag från CFAR med anknytning till rederiverksamhet samt hamnar och stuverier (SNI 611, 612 och 6322). Bortfallet redovisas (i SM) även efter antal anställda på företaget och varierar 1994 från 0 procent i företag med många anställda till 20-40 procent bland små företag.

Diagram 6 Bortfallsutvecklingen för Resvaneundersökningen (RVU)

Bortfall ovägt [1] i procent

Resvaneundersökningen genomförs under åren 94 -98. Under de tre första åren har bortfallet ökat något, från ca 22 till ca 24 procent. En bortfallsstudie genomfördes under hösten 1994 avseende bortfall under perioden april 94 - juni 94. Av totalt 301 bortfallsobjekt, som ingick i studien, kunde intervjuer genomföras med 202 st (ca 67 procent). Totalt höjde detta svarsfrekvensen med 4,4 procentenheter under perioden.

9.3 Sammanfattande slutsatser

Beroende på undersökning är objektbortfallets omfattning av större eller mindre betydelse. Ovan har beskrivits hur bortfallet ser ut i olika undersökningar på M-avdelningen. Det är emellertid svårt att göra direkta jämförelser mellan olika undersökningar p.g.a. olika typer av undersökningsobjekt, uppläggningar, behov och resurser för bortfallsuppföljning etc.

I de undersökningar som ingår från M-avdelningen i barometern kan ingen generell trend, vare sig positiv eller negativ, vad gäller bortfallsnivån utläsas. Det finns inte heller några dramatiska förändringar över tiden för de olika undersökningarna, undantaget den jordbruksekonomska undersökningen som de två senaste åren haft en kraftig ökning av bortfallet. En förklaring till detta är att undersökningen anpassats till EU:s krav på statistikredovisning, något som ökat uppgiftslämnarbördan.

Gemensamt för undersökningarna på M-avdelningen är att de inte är statiska utan att deras uppläggning, omfattning och innehåll påverkas av omvärldens behov och beställarnas ekonomiska resurser. Det finns en tendens att minskade resurser för statistikproduktion (t.ex. för påminnelse- och uppföljningsarbete) på sikt kan leda till ökat bortfall

10 Undersökningar vid V-avdelningen

10.1 Inledning

V-avdelningen svarar för 8 organisatoriska program: Boende; Demografi med barn och familj; Hälsa- och socialtjänst; Inkomst och förmögenhet; Jämställdhet; Konsumtion; Medborgarinflytande med utredningsgrupp och slutligen statistikprogrammet Välfärd. Avdelningen har ca 30 produkter. Flertalet av dessa produkter är registerbaserade, några är totalundersökningar och ett tiotal urvalsbaserade.

De i avsnittet ingående undersökningarna speglar i första hand undersökningsklimatet för individ- och hushållsundersökningar men tre av de i avsnittet ingående undersökningarna har fastigheter eller lägenheter som undersökningsobjekt.

Syftet med detta avsnitt är att belysa bortfallsutvecklingen för de ingående undersökningarna under de senaste åren, både totalt och strukturellt, dvs efter olika orsaksfaktorer och bakgrundsvariabler.

Följande undersökningar ingår:

Intervjuundersökningar (telefon eller besök)

- HUND - Hushållsundersökningen
- HIP - Hushållens inköpsplaner
- PSU - Partisynpatiuundersökningen
- ULF - Undersökningen av levnadsförhållanden

Enkätundersökningar

- Omnibusundersökningarna
- Bostadshyrer i nyproduktion
- IKU - Intäkts- och kostnadsundersökningen för flerbostadshus
- BHU - Bostads- och hyresundersökningen (hyresdelen)

Bokföringsundersökningar

- Utgiftsbarometern

I bilaga 1 finns de basdata som utgör underlag för diagrammen. För närmare information om ovanstående undersökningars uppläggning hänvisas till bilaga 2. I avsnitt 11 återfinns definitionerna av de bortfallsmått som ligger till grund för redovisningen av bortfallet.

10.2 Bortfallsutvecklingen i undersökningar med individurval

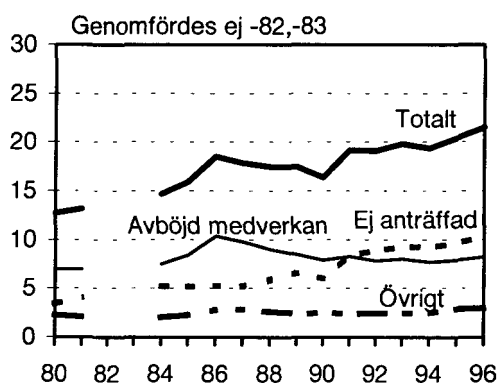
10.2.1 Intervjuundersökningar

Diagram 1 visar bortfallsutvecklingen 1980-1996 för undersökningarna PSU, ULF, HUND och HIP. ULF genomförs numer med tvååriga datainsamlingsperioder, vilket innebär att data för 1996 inte finns färdiga än. Av denna anledning redovisas för ULF bortfallsutvecklingen endast för åren 1980-1995. Då undersökningarna sinsemellan är olika i uppläggning, innehåll och omfång är inte nivåerna på bortfallet jämförbara. Det går dock att jämföra tendenserna eftersom undersökningarna är beroende av vissa gemensamma faktorer såsom det allmänna uppgiftslämnarklimatet och arbetsbeläggningen på intervjuarkåren.

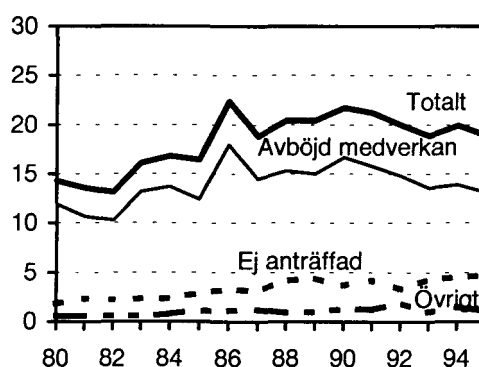
Totalt sett är bortfallet högt även 1996. För samtliga av de ovan nämnda undersökningarna har bortfallsandelen ökat jämfört med 1995. PSU har ökat från 20,4 procent till 21,5 procent, HUND från 22,0 procent till 23,3 procent och HIP från 21,9 procent till 26,8 procent.

Diagram 1. Bortfallsutvecklingen i PSU, ULF, HUND och HIP 1980-1995. Övägt års-genomsnitt i procent.

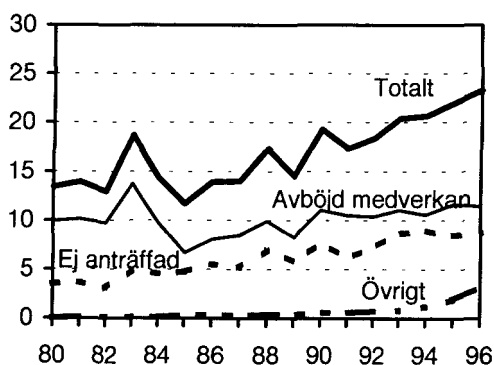
Partisypatiunders., PSU

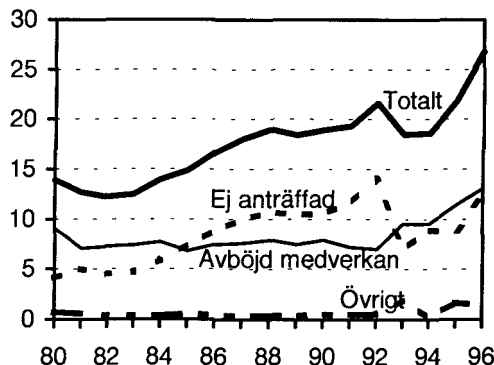
Levnadsförhållanden, ULF

Hushållsunders., HUND

Hushållens inköpsplaner, HIP

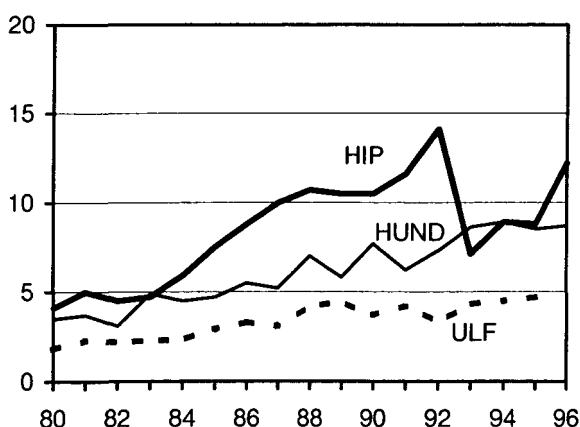
10.2.2 Bortfallsorsaker

För intervjuundersökningarna spelar intervjuarens övertalningsförmåga och arbetsinsats stor roll vid de kontaktförsök som görs med uppgiftslämnarna. Viljan att delta hos uppgiftslämnarna varierar från person till person och anträffbarheten är också av varierande grad. De enkla mått som kan ge en uppfattning om effekterna av dessa faktorer är andelen bortfall, dels pga avböjd medverkan, dels pga att uppgiftslämnaren ej anträffats.

På senare år är det främst andelen ej anträffade som ökat i PSU och en förklaring till detta kan vara den kortare fältarbetstiden. I november 1996 var andelen ej anträffade anmärkningsvärt mycket högre (1,5 procentenhet) än vad som brukar vara fallet i november. Orsaken torde vara att fältintervjuarna då hade en hårdare arbetsbelastning än normalt. Bortfallsökningen för HUND beror delvis på en omdefiniering av viss övertäckning till övrigt bortfall. Denna förändring förklarar dock endast knappt hälften av ökningen. Vad resten kan bero på är svårt att säga något om. Under 1995 tillkom ett tilläggsurval av äldre i HIP (pga EU-krav) vilket medförde att bortfallet ökade. Samtidigt förändrades tidpunkten för redovisning, vilket har medfört att möjligheten till uppföljning försämrats och därmed har andelen ej anträffade ökat.

I diagram 2 visas andelen ej anträffade av intervjupersonerna. Andelen ej anträffade har under årens lopp följt en uppåtgående trend. En förklaring till detta kan vara den ökade användningen av telefonsvarare. Spårningsarbetet har också försvårats de senaste åren genom att vissa källor ej är lika samarbetsvilliga längre. 1993 medförde HIPs byte av metod en minskning av andelen ej anträffade. Andelen ej anträffade i ULF är procentuellt färre än i övriga undersökningar, vilket kan förklaras av den betydligt längre insamlingsperioden (ca 3 månader).

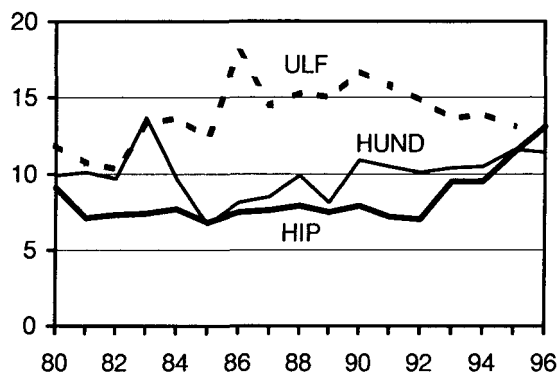
Diagram 2. Andel ej anträffade 1980-1996 för HIP, HUND och ULF. Ovägt årsgenomsnitt i procent.

I diagram 3 redovisas andelen som avböjt medverkan i HIP, HUND och ULF. Den stora nedgången av andelen som avböjt medverkan 1984 i HUND beror främst på metodbytet från postenkät till telefonintervju. Uppgången av andelen som avböjt medverkan 1986 brukar tillskrivas den s.k. metropolitdebatten. För ULF har andelen som avböjt medverkan stadigt minskat från 1990 (bortsett från 1994). Tyvärr har utvecklingen varit den

motsatta för HIP från 1992 och framåt. För HUND har andelen varit tämligen konstant under de senaste 7 åren.

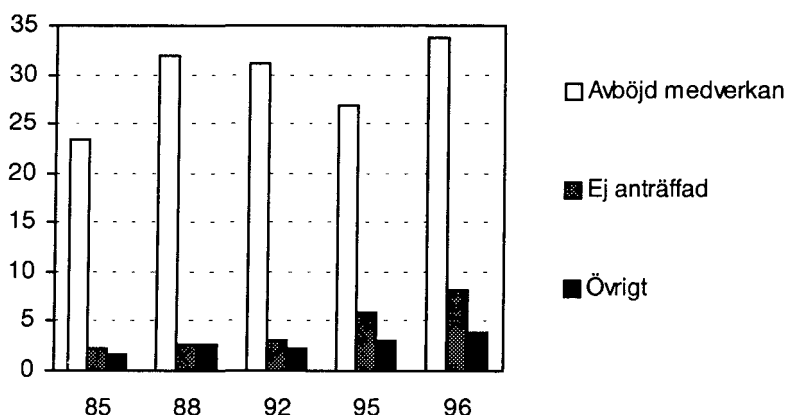
Diagram 3. Andel avböjd medverkan 1980-1996 för HIP, HUND och ULF. Övägt årsgenomsnitt i procent.

10.2.3 Bokföringsundersökningar

Bokföringsundersökningar ställer stora krav på uppgiftslämnarna både tids- och arbetsmässigt. I diagram 4 återfinns en undersökning av denna typ, Utgiftsbarometern. Tidigare benämndes denna undersökning HUT, Hushållets Utgifter, men fr o m 1995 görs undersökningen löpande och då under det nya namnet. Vissa förändringar i undersökningen misstänks ha påverkat uppgiftslämnarbördan negativt. Det gäller främst förändringen att hushållen numer ska redovisa livsmedel på en mer detaljerad nivå. Trots detta minskade inte svarsfrekvensen mellan 1992 och 1995, vilket den däremot har gjort 1996. Utgiftsbarometerns bortfall består till största delen av dem som avböjt medverkan. Uppgifterna samlas in med hjälp av 4 veckors bokföring och undersökningen anses som "svår motiverad" av intervjuarna.

Diagram 4. Bortfallsutvecklingen i HUT/Utgiftsbarometern 1985, 1988, 1992, 1995 och 1996. Övägt årsgenomsnitt i procent.

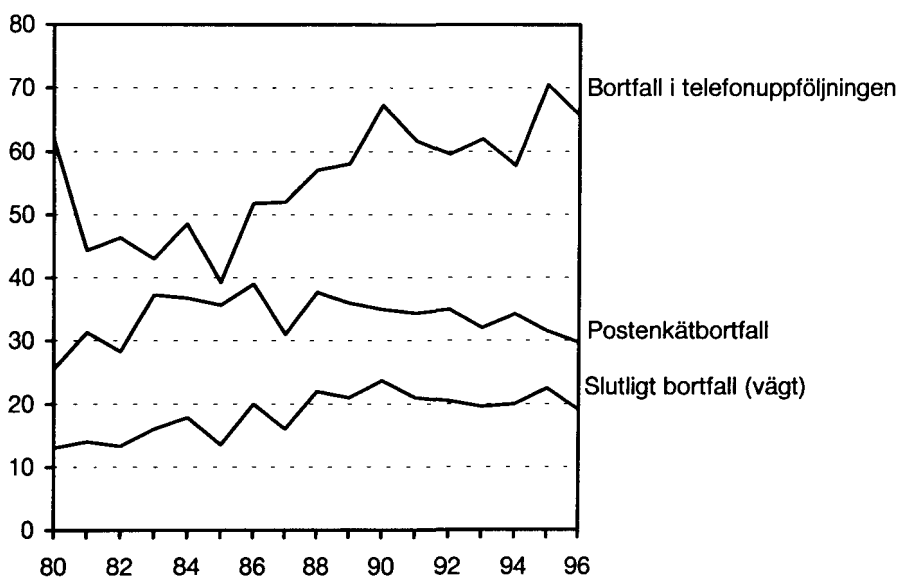

10.2.4 Postenkätundersökningar

I omnibusundersökningarna drar man ett suburval bland de ej svarande som därefter intervjuas per telefon. Svarsfrekvenserna från dessa suburval har under senare tid varit

mycket låga (se även avsnitt 6.2.3, om elevundersökningar). Som vi kan se i diagram 5 ökade bortfallet i telefonuppföljningen under perioden 1986-1990 för att sedan minska något fram till 1994. Under 1995 ökade bortfallet i telefonuppföljningen till 70 procent (en ökning med drygt 10 procent på ett år). Under 1996 ökade åter svarsfrekvenserna för telefonuppföljningen något, medan den ökade rejält till över 50 procent i 1997 års första undersökning. Anledningen till den ökningen är större ansträngning från intervjuarnas sida. Detta motiverades av att svarsfrekvensen från postenkäten, beroende på svåra frågor, var ovanligt låg. Jämförelser mellan enstaka år är dock svåra att göra eftersom bussarna innehållsmässigt skiljer sig åt, exempelvis är frågorna olika mellan olika omnibusar.

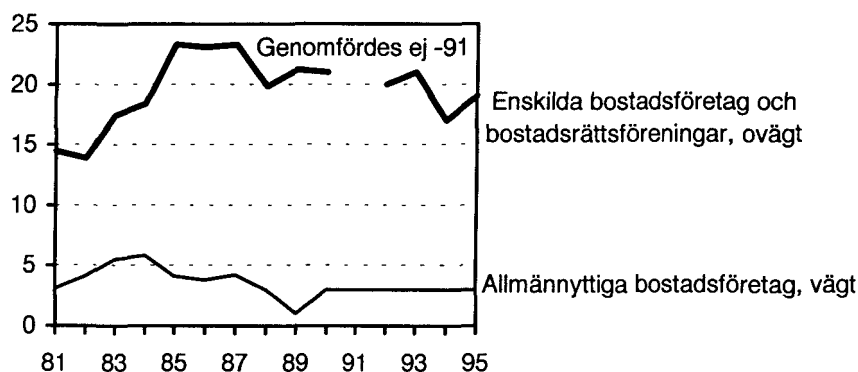
Diagram 5. Bortfallsutvecklingen i omnibusundersökningarna 1980-1996. Årsgenomsnitt i procent.

10.3 Bortfallsutvecklingen i undersökningar med urval av fastigheter eller lägenheter

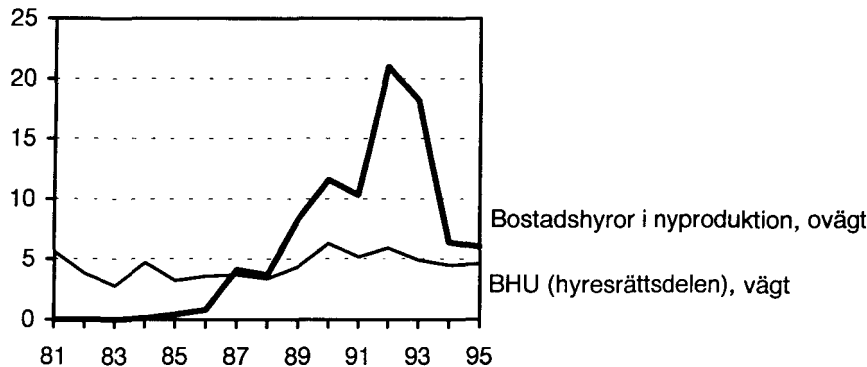
De två urvalsdelarna i IKU ligger på olika nivåer vad gäller bortfallet (diagram 6). För de allmännyttiga bostadsföretagen, vilka totalundersöks, är bortfallet konstant omkring 3 procent. För den andra urvalsdelen har bortfallet under perioden 1985-1993 legat över 20 procent. Fastighetskrisen har varit bidragande orsak till bortfallet på senare år: företagen har dragit ned personalstyrkan, antalet ägarbyten och antalet konkurser har ökat. 1994 minskade bortfallsandelen till 17 procent och även 1995 låg den under 20 procent. En förklaring till minskningen kan vara att fastighetsbranchen nu visar större stabilitet.

Diagram 6. Bortfallsutvecklingen för IKU 1981-1995.

Hyresrättsdelen i BHU (den enda delen av BHU som presenteras i denna rapport) visar på en relativt konstant bortfallsnivå (diagram 7). Undersökningen Bostadshyror i nyproduktion visar på en kraftig ökning av bortfallet mellan 1991 och 92. Det är framför allt några få stora bostadsbolag som svarar för ökningen av bortfallet. Enligt undersökningsansvariga beror detta, i åtminstone ett av de största bostadsbolagen, på resurskrävande omorganisation av bolaget. I bortfallet misstänks även finnas sådant som tillhör övertäckningen, t ex bostäder avseende äldreboende. Bortfallet minskade under 1995 ned till 6,0 procent. Denna minskning förklaras till största delen av att en stor del av bortfallet nu har identifierats som övertäckning.

Diagram 7. Bortfallsutvecklingen för Bostadshyror i nyproduktion samt för BHU (hyresrättslägenheter) 1981-1995.

10.4 Sammanfattning

För V-avdelningens individundersökningar (Utgiftsbarometern undantagen) är bortfallsnivån under 1996 ca 19-27 procent. Detta innebär att övre gränsen har förskjutits uppåt eftersom motsvarande intervall under 1995 var ca 19-22 procent. Av de 4 redovisade undersökningarna så är det endast omnibusundersökningarna som redovisar minskat bortfall.

Utgiftsbarometerns svarsfrekvens har minskat väsentligt 1996 jämfört med 1995. Svarsfrekvensen uppgick 1996 till 54 procent och 1995 till 64 procent.

För undersökningarna med urval av fastigheter eller lägenheter är bortfallsnivåerna i stort oförändrade jämfört med föregående år. För urvalsdelen i IKU är bortfallsnivån ca 19 procent, dvs en liten ökning från ca 17 procent. Bostadshyror i nyproduktion redovisar bortfallsnivån 6,0 procent att jämföra med 6,4 procent föregående år.

11 Bortfallsmått

Följande bortfallsmått förekommer hos de produkter som rapporten tar upp. Måtten tillåts i det övergripande GD-beslutet om beräkning och redovisning av bortfall, se U-avdelningen (1989).

För beskrivning av bortfallsmåtten krävs följande beteckningar:

N = antalet objekt i rampopulationen
 n = antalet objekt i urvalet
 n_s = antalet svarande objekt i urvalet
 n_b = antalet bortfallna objekt i urvalet
 y = värde på undersökningsvariabeln
 x = värde på hjälpvariabeln
 z = imputerat värde
 h = stratumnummer ($1, 2, \dots, h, \dots, H$)
 i = objektnummer.

- *Bortfallsfrekvens i procent på objektsnivå*: Antalet bortfallsobjekt dividerat med totala antalet utvalda objekt.

$$(1) \quad \frac{\sum_{h=1}^H n_{hb}}{\sum_{h=1}^H n_h} \cdot 100$$

där n_{hb} är antalet bortfallsobjekt per stratum.

Detta är det enklaste bortfallsmåttet och kan användas både vid urvals- och totalundersökningar. Måttet är *ovägt* och tar inte hänsyn till olika urvalssannolikheter. Om objekten i en undersökning har olika relativ betydelse är det nödvändigt att komplettera med ett *vägt* bortfallsmått.

- *Vägd bortfallsfrekvens i procent på objektsnivå*: Antalet bortfallsobjekt, uppräknat med uppräkningsfaktorer, dividerat med totala antalet objekt.

$$(2) \quad \frac{\sum_{h=1}^H \frac{N_h}{n_h} \cdot n_{hb}}{\sum_{h=1}^H N_h} \cdot 100$$

Detta är ett antalsvägt bortfallsmått där hänsyn tas till varierande urvalssannolikhet mellan strata.

- *Bortfallsprocent ovägd enligt hjälpvariabel.* Bortfallsobjektens summerade värden för hjälpvariabeln dividerat med motsvarande summa för alla utvalda objekt.

$$(3) \quad \frac{\sum_{i \in b} x_i}{\sum_{i \in s+b} x_i} \cdot 100$$

- *Vägd bortfallsfrekvens i procent enligt hjälpvariabeln:* Bortfallsobjektens värden enligt hjälpvariabeln, uppräknade med uppräkningsfaktorer, dividerat med samtliga utvalda objekt uppräknade för hjälpvariabeln.

$$(4) \quad \frac{\sum_{h=1}^H \frac{N_h}{n_h} \sum_{i=1}^{n_{hb}} x_{hi}}{\sum_{h=1}^H \frac{N_h}{n_h} \sum_{i=1}^{n_h} x_{hi}} \cdot 100$$

Detta är ett storlekstvägt bortfallsmått. Täljaren är en skattning av den värdesumma för x -variabeln (t.ex. antal anställda eller åkerareal) som skulle ha fallit bort vid en totalundersökning och nämnaren är en skattning av populationens värdesumma för x -variabeln. Alternativt kan man dividera med den kända populationstotalen för hjälpvariabeln.

- *Vägd bortfallsfrekvens i procent enligt bortfallsbehandling (imputering):* Bortfallsobjektens påförda värden enligt bortfallsbehandling, uppräknade med uppräkningsfaktorer, dividerat med totalskattningen.

$$(5) \quad \frac{\sum_{h=1}^H \frac{N_h}{n_h} \sum_{i=1}^{n_{hb}} z_{hi}}{\sum_{h=1}^H \frac{N_h}{n_h} \left(\sum_{i=1}^{n_{hb}} z_{hi} + \sum_{i=1}^{n_{hs}} y_{hi} \right)} \cdot 100$$

Sammanfattningsvis kan man säga att ovägda mått visar hur datainsamlingen fungerar i det aktuella urvalet. De vägda måtten visar hur datainsamlingen fungerar i den aktuella populationen. Vägda mått kan vara antalsvägda eller storlekstvägda.

För mer information om bortfallsmått 1-5 hänvisas till F-meddelande 1989:8. Alla utom mått 3 finns även med i Japex m.fl (1997).

- *Vägd bortfallsberäkning vid individurval med subsampling i bortfallet.*

$$(6) \quad P_b^* = \frac{\sum_{h=1}^H \hat{N}_{hb}^*}{\sum_{h=1}^H \hat{N}_h^*}$$

där

$$\hat{N}_h^* = \frac{N_h''}{n_h'} \left(n_{he} + \frac{n_{ht}'}{r_{ht}'} \cdot \frac{r_{hts}' + r_{htb}'}{r_{hts}'} \cdot r_{hts} \right)$$

och

$$\hat{N}_{hb}^* = \frac{N_h''}{n_h'} \cdot \frac{n_{ht}'}{r_{ht}'} \cdot \frac{r_{hts}'}{r_{hts}'} \cdot r_{htb}'$$

där

N_h'' = bruttopopulationen, stratum h

n_h' = urvalet exklusive s k RTB-missar, stratum h

n_{he} = enkätsvarare exkl. övertäckning i enkätfasen, stratum h

n_{ht}' = enkätbortfall, stratum h

r_{ht}' = telefonurvalet (subsamplet) exkl. identifierad övertäckning före telefonarbetet, stratum h

r_{hts}' = telefonsvarare, stratum h

r_{htb}' = telefonbortfall, stratum h

r_{hts} = telefonsvarare exkl. övertäckning identifierad vid telefonarbetet, stratum h

För mer information om bortfallsmåttet 6 hänvisas till Andersson (1984) som ger en sammanställning av formler.

- *Bortfallsberäkning vid individurval med subsampling i bortfallet.*

$$(7) \quad \frac{n_t}{n'} \cdot \frac{r_{tb}}{r_t'}$$

där

n' = urvalet exklusive identifierad övertäckning

n_t = enkätbortfall exklusive identifierad övertäckning

r_t' = telefonurvalet (subsamplet) exkl. identifierad övertäckning

r_{tb} = telefonbortfall exklusive identifierad övertäckning

12 Referenser

Andersson, D. (1984). Vikter och bestämning av objektsbortfallets storlek. I/UK, SCB. 84-08-15.

Ahtiainen m fl. (1996) Bortfallsbarometern 11. R&D Report 1996:2. SCB.

F-avdelningen (1989). Tjänstemeddelande 89:8. Ac-beslut om beräkning och redovisning av bortfallsmått för F-avdelningens statistikgrenar. 89-05-08.

Japex m.fl. (1997). Minska bortfallet. SCB.

U-avdelningen (1989). Tjänstemeddelande 89:1. Lyberg I, Lindström H L, Kristiansson K-E. Beräkning och redovisning av bortfall. 89-01-16.

Bilaga 1. Tabeller

AM-avdelningen

Tabell 1a. AKU. Indirekta intervjuer. Bortfall efter orsak och kön. Övägt årsgenomsnitt i procent.

År	Indirekt intervju	Bortfall			Bortfall	
		Avböjd medverkan	Ej anträffade	Total	Män	Kvinnor
80	11,0	3,6	3,0	6,7	7,3	6,0
81	12,0	3,2	2,8	6,1	6,8	5,3
82	12,0	2,8	2,9	5,8	6,6	5,0
83	12,0	2,8	2,9	5,8	6,5	5,2
84	10,0	3,3	3,1	6,5	7,2	5,9
85	10,0	3,5	3,7	7,4	8,1	6,7
86	8,0	5,2	4,6	10,1	11,2	9,0
87	3,0	5,1	5,4	11,0	12,1	9,9
88	3,5	5,0	5,5	10,8	11,8	9,8
89	3,2	4,8	6,4	11,7	12,8	10,5
90	2,8	5,1	6,5	12,0	13,4	10,7
91	2,8	5,5	7,7	13,6	15,1	12,1
92	2,9	5,2	8,3	13,8	15,4	12,1
93	2,7	4,7	7,4	12,3	14,0	10,6
94	2,6	4,9	7,6	12,8	14,3	11,3
95	2,6	5,0	7,7	13,1	14,7	11,4
96	3,0	5,0	7,3	12,6	14,5	10,6

Tabell 1b. AKU - Bortfall efter ålder. Övägt årsgenomsnitt i procent.

År	16-24	25-34	35-64	65-74	Totalt
80	5,2	6,9	7,1	6,5	6,7
81	4,5	6,5	6,5	5,8	6,1
82	4,2	6,5	6,1	5,5	5,8
83	4,3	6,6	6,0	6,4	5,8
84	4,9	7,0	6,9	7,0	6,5
85	5,5	7,9	7,8	8,1	7,4
86	8,1	11,1	10,5	(1)	10,1
87	9,4	12,4	11,0	-	11,0
88	9,3	12,0	10,9	-	10,8
89	10,5	13,0	11,5	-	11,7
90	10,7	13,3	12,1	-	12,0
91	12,2	14,9	13,6	-	13,6
92	12,3	15,1	13,8	-	13,8
93	10,6	13,7	12,3	-	12,3
94	10,7	14,1	13,0	-	12,8
95	10,8	13,9	13,4	-	13,1
96	9,8	13,9	13,1	-	12,6

(1) Fr o m 1986 består urvalet av individer i åldern 16-64.

AM-avdelningen

Tabell 1c. AKU - Bortfall för olika geografiska områden efter orsak. Ovägt årsgenomsnitt i procent.

År	Stockholm			Göteborg			Malmö			Övr riket		
	Avböjd med-verkan	Ej antr	Totalt	Avböjd med-verkan	Ej antr	Totalt	Avböjd med-verkan	Ej antr	Totalt	Avböjd med-verkan	Ej antr	Totalt
80	5,5	7,7	13,5	5,1	7,1	12,3	4,0	7,1	11,2	3,3	2,3	5,7
81	5,1	7,5	12,9	4,0	6,4	10,6	4,0	6,3	10,4	3,0	2,1	5,2
82	4,6	7,6	12,5	3,5	7,1	10,8	3,4	7,3	10,8	2,6	2,3	5,0
83	4,3	7,7	12,1	3,8	6,9	10,5	3,3	7,1	10,5	2,6	2,3	5,0
84	4,7	7,9	12,9	5,0	5,9	11,2	4,8	7,2	12,3	3,0	2,5	5,6
85	5,8	8,9	15,1	5,4	7,4	13,0	5,5	7,6	13,4	3,4	2,8	6,3
86	8,4	10,1	19,0	6,1	7,1	13,6	6,6	9,5	16,3	4,7	3,7	8,7
87	8,3	12,1	21,3	5,6	8,8	15,1	7,3	9,2	16,9	4,6	4,4	9,5
88	8,1	14,7	23,3	5,9	9,4	15,7	7,4	9,1	16,9	4,5	4,3	9,2
89	7,3	14,9	22,7	5,8	9,9	16,2	6,6	10,2	17,1	4,5	5,3	10,2
90	7,9	13,4	21,9	6,2	9,7	16,5	5,8	12,8	19,0	4,8	5,4	10,6
91	8,0	15,6	24,2	6,2	12,0	18,6	6,6	12,9	19,8	5,2	6,5	12,2
92	7,2	14,6	22,2	5,9	12,8	19,1	6,2	14,7	21,5	4,9	7,2	12,5
93	6,6	14,0	20,9	5,7	10,0	15,9	5,7	12,9	19,3	4,4	6,4	11,1
94	6,4	14,7	21,3	5,8	11,2	17,4	5,9	12,2	19,0	4,7	6,5	11,5
95	6,1	15,0	21,5	5,8	10,9	16,9	6,1	13,0	19,8	4,8	6,7	11,8
96	6,1	12,9	19,3	6,4	11,0	17,5	5,6	12,9	18,8	4,7	6,6	11,4

**Tabell 2a Arbetsmiljöundersökningen. Ovägt bortfall. Procent
Exklusive bortfallet i AKU**

Bortfall i % av nettourvalet i tillägget	1989	1991	1993	1995
Telefonintervju*	4	6	6	7
Enkät, totalt	17	18	17	24

* redovisat i diagram 4

Tabell 2b Arbetsmiljöundersökningen.

	1989	1991	1993	1995
Andel som svarat nej till enkät i % av antal som medverkat i telefonintervjun *	1,2	1,6	2,2	3,3
Bortfall i enkätillägg i % av de som svarat ja till enkät *	13,5	13,1	12,1	18,2

*redovisat i diagram 4

Tabell 3 Personalutbildningsstatistik Ovägt bortfall. Procent

Moment/År	1993	1994	1995	1996
Ordinarie AKU	15,0	16,8	16,0	11,4
Indirekta intervjuer	2,7	2,3	2,4	2,5
Personalutbildningsfrågor	1,6	1,6	2,8	4,6

AM-avdelningen

**Tabell 4 Gymnasieungdomars intresse för högre studier.
Ovägt bortfall. Procent**

våren 1993	hösten 1993	hösten 1994	hösten 1995	hösten 1996
18	22,9	21,0	21,3	22

**Tabell 5 Arbetskraftsbarometern.
Ovägt blankettbortfall. Procent.**

1991	1992	1993	1994	1995	1996
11	11	11	12	13	13

Tabell 6a KSP Övägt bortfall i procent per kvartal 1989-1996.

Kvartal	Ovägt [1]							
	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
1	13	11	10	9	8	8	7	6
2	12	10	10	8	8	9	8	6
3	9	9	8	7	7	7	6	4
4	9	8	8	8	8	6	5	5
Årsgenomsnitt	11	9	9	8	8	7	7	6

Tabell 6b KSP Storleksvägt bortfall i procent per kvartal 1989-1996.

Kvartal								
	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
1	13	9	8	7	7	7	5	4
2	13	8	8	7	7	7	6	5
3	8	8	6	6	6	6	5	3
4	8	7	6	7	6	5	4	4
Årsgenomsnitt	11	8	7	7	7	6	5	4

**Tabell 6c KSP Övägt och storleksvägt bortfall i procent efter arbetsställets SNI-kod.
Årsgenomsnitt. 1995-1996.**

Arbetsställets SNI-kod	Ovägt[1]		Storleksvägt[4]	
	1995	1996	1995	1996
A+B	8	3	6	4
C+D	4	4	3	2
E	0	0	0	0
F	11	8	9	6
G+I	7	6	6	5
J+K	5	4	4	3
M	8	6	7	6
N	9	7	8	7
H+O	10	8	9	7
Totalt	7	5	5	4

AM-avdelningen

**Tabell 6d KSP Ovägt bortfall i procent efter arbetsställets storleksklass.
Årsgenomsnitt. 1989-1996.**

Arbetsställets storleksklass	Ovägt [1]							
	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
1	11	12	12	11	11	12	11	7
2	12	12	11	10	11	10	9	8
3	12	11	9	10	9	7	8	7
4	11	9	9	8	8	6	6	6
5	10	8	7	8	5	5	4	4
6	9	5	5	4	4	4	2	1
7	10	5	3	2	1	2	1	0,1
8	9	2	3	2	2	2	0,2	0,1
Totalt	11	9	9	8	8	7	7	5

Storleks- klass	Antal anställda
1	1-4
2	5-9
3	10-19
4	20-49
5	50-99
6	100-199
7	200-499
8	500-

Tabell 7a KLP, arbetare. Ovägt och storleksvägt bortfall per månad 1996.

Månad	Ovägt[1]	Storleksvägt[4]
	1996	1996
januari	7	2
februari	9	3
mars	8	2
april	9	3
maj	13	5
juni	11	4
juli	9	2
augusti	8	2
september	8	3
oktober	9	3
november	11	4
december	9	4
Totalt	9	4

**Tabell 7b KLP, arbetare. Ovägt och storleksvägt bortfall i procent efter företagets SNI-kod.
Årsgenomsnitt. 1996.**

Företagets SNI-kod	Ovägt[1]	Storleksvägt[4]
	1996	1996
C+D+E	9	3
F	12	5
G+H	14	5
I	10	2
J+K	4	2
M+N+O	8	9
Totalt	9	4

AM-avdelningen

Tabell 7c KLP, tjänstemän. Ovägt och storleksvägt bortfall per månad 1996.

Månad	Ovägt[1]	Storleksvägt[4]
	1996	1996
januari	7	3
februari	9	4
mars	8	3
april	9	3
maj	13	6
juni	11	4
juli	8	3
augusti	8	2
september	8	3
oktober	9	4
november	10	4
december	9	5
Totalt	9	4

Tabell 7d KLP, tjänstemän. Ovägt och storleksvägt bortfall i procent efter företagets SNI-kod. Årssgenomsnitt. 1996.

Företagets SNI-kod	Ovägt[1]	Storleksvägt[4]
	1996	1996
C+D+E	9	3
F	12	5
G+H	14	5
I	10	2
J+K	4	2
M+N+O	8	9
Totalt	9	4

Tabell 8a KLPm Ovägt bortfall per månad 1989-1995.

Månad/År	Ovägt[1]						
	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
januari	11	9	9	9	5	5	5
februari	11	11	11	11	8	8	8
mars	13	13	12	13	7	8	8
april	13	12	12	10	8	8	8
maj	15	14	13	12	9	9	9
juni	16	15	15	15	9	13	11
augusti	14	13	13	11	7	7	7
september	14	12	12	9	7	8	7
oktober	14	13	13	9	8	8	8
november	15	15	15	10	8	8	9
december	14	14	15	9	8	8	8
Genomsnitt,11 mån	14	13	13	11	8	8	8

AM-avdelningen

Tabell 8b KLPm Storlekswägt bortfall per månad 1989-1995.

Månad/År	Storlekswägt [4]						
	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
januari	5	4	4	4	2	2	2
februari	6	5	5	5	3	3	4
mars	7	6	5	5	3	3	4
april	7	5	5	4	3	3	3
maj	10	6	6	5	3	4	4
juni	10	7	8	6	4	5	5
augusti	8	6	6	5	3	3	3
september	7	5	6	4	3	3	3
oktober	7	6	6	4	3	3	3
november	8	7	7	4	3	3	4
december	7	5	7	4	3	3	4
Genomsnitt, 11 mån	7	6	6	4	3	3	4

**Tabell 8c KLPm Ovägt och storlekswägt bortfall i procent efter företags SNI-kod.
Elva-månadersgenomsnitt. 1989-1994**

Företags SNI-kod	Ovägt[1]						Storlekswägt[4]					
	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1989	1990	1991	1992	1993	1994
2	12	10	11	1	6	4	3	4	4	0,3	2	1
31	17	15	14	13	9	8	9	5	5	5	3	3
32	18	21	19	20	15	16	11	12	13	11	9	9
33	16	16	16	14	12	12	13	12	11	9	8	8
341	13	8	4	5	2	3	4	1	2	1	0,5	0,7
342	12	10	12	11	7	6	9	7	9	8	5	4
35	12	11	12	6	4	7	8	5	7	3	2	3
36	10	6	12	4	2	6	7	3	7	2	2	3
37	7	7	6	5	3	3	5	2	2	2	1	2
38	11	12	11	8	6	7	6	5	5	4	2	3
39	22	16	20	21	8	7	17	13	16	15	5	5
2+3	14	13	13	11	8	8	7	6	6	4	3	3

**Tabell 8d KLPm Ovägt och storlekswägt bortfall i procent efter företags SNI-kod.
Elva-månadersgenomsnitt. 1995.**

Företags SNI-kod	Ovägt[1]	Storlekswägt[4]
	1995	1995
10-142	7	2
15+16	12	5
17-19	13	10
20	9	6
21	2	1
22	6	5
23+24	3	1
25	12	7
26	6	3
27+28	10	6
29	4	2
30-33	6	2
34+35	10	2
36+37	10	7
Totalt	8	4

AM-avdelningen

**Tabell 8e KLPm Ovägt bortfall i procent efter företags storleksklass.
Elva-månadersgenomsnitt.**

Företags storleksklass	Ovägt [1]							Storleks klass	Antal anställda
	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995		
2	32	28	26	22	15	15	16	2	5-9
3	25	26	26	21	16	16	15	3	10-19
4	19	18	18	17	10	13	13	4	20-49
5	13	15	13	10	8	7	6	5	50-99
6	5	3	5	3	1	1	2	6	100-199
7	2	2	2	1	0,1	0,5	1	7	200-499
8	0,6	0,8	0,3	0,1	0,0	0,2	0,2	8	500-
Totalt	14	13	13	11	8	8	8		

Tabell 9a KLPk, arbetare. Ovägt och storlekstvägt bortfall i procent per kvartal 1991-1995.

Kvartal	Ovägt[1]					Storlekstvägt[4]				
	1991	1992	1993	1994	1995	1991	1992	1993	1994	1995
1	14	17	10	13	11	13	14	8	10	7
2	14	13	10	10	10	11	9	8	7	7
3	14	12	10	8	9	10	8	8	5	5
4	15	11	10	8	11	11	8	7	5	7
Årsgenomsnitt	14	13	10	10	10	11	10	8	7	7

**Tabell 9b KLPk, arbetare. Ovägt och storlekstvägt bortfall i procent efter företags SNI-kod.
Årsgenomsnitt. 1991-1995.**

Företags SNI-kod	Ovägt[1]				Storlekstvägt[4]			
	1991	1992	1993	1994	1991	1992	1993	1994
2+3+4 - 38	14	12	9	8	7	5	4	3
38	10	9	7	7	5	4	2	3
5	16	15	16	13	16	11	12	12
6	16	15	15	14	14	14	14	12
7	11	14	12	11	12	11	7	5
8	5	6	4	4	6	5	6	3
9	24	28	10	11	29	26	10	11
Totalt	14	13	10	10	11	10	8	7

**Tabell 9c KLPk, arbetare. Ovägt och storlekstvägt bortfall i procent efter företags SNI-kod.
Årsgenomsnitt. 1995.**

Företags SNI-kod	Ovägt[1]	Storlekstvägt[4]
	1995	1995
C+D+E	8	4
D	8	4
28-35	6	3
F	17	12
G+H	14	13
I	10	5
J+K	4	3
M+N+O	9	9
Totalt	10	7

AM-avdelningen

Tabell 9d KLPk, tjänstemän. Ovägt och storleksvägt bortfall i procent per kvartal 1991-1995.

Kvartal	Ovägt[1]					Storleksvägt[4]				
	1991	1992	1993	1994	1995	1991	1992	1993	1994	1995
1	15	17	10	11	9	16	14	9	9	7
2	11	11	8	8	7	11	8	7	6	5
3	11	10	9	6	6	10	7	7	4	4
4	12	10	8	6	9	12	7	7	4	6
Årsgenomsnitt	12	12	9	8	8	12	9	7	6	6

Tabell 9e KLPk, tjänstemän. Ovägt och storleksvägt bortfall i procent efter företagets SNI-kod. Årsgenomsnitt. 1991-1994.

Företagets SNI-kod	Ovägt[1]				Storleksvägt[4]			
	1991	1992	1993	1994	1991	1992	1993	1994
2+3+4 - 38	7	8	7	4	7	6	6	3
38	8	5	4	3	12	3	3	2
5	12	12	12	11	17	10	10	11
6	12	12	11	11	11	12	11	9
7	9	12	9	8	11	10	6	4
8	9	7	6	5	11	6	6	5
9	25	27	12	11	27	26	13	11
Totalt	12	12	9	8	12	9	7	6

Tabell 9f KLPk, tjänstemän. Ovägt och storleksvägt bortfall i procent efter företagets SNI-kod. Årsgenomsnitt.1995

Företagets SNI-kod	Ovägt[1]	Storleksvägt[4]
	1995	1995
C+D+E	5	3
D	5	3
28-35	5	3
F	13	10
G+H	10	9
I	7	3
J+K	6	5
M+N+O	10	10
Totalt	8	6

BoR-avdelningen

Tabell 1 Museistatistiken 1985-1995

År	Procent
85	7,8
86	6,5
87	7,5
88	4,6
89	5,1
90	5,1
91	2,0
92	4,5
93	2,5
94	2,0
95	1,9

Tabell 2 Ekonomisk redogörelse för kyrkokommuner 1989-1995

År	Procent
89	13
90	16,6
91	19,2
92	13,8
93	12,7
94	7,8
95	5,3

Tabell 3 Prognosenkäterna 1986-1996

År	Februari- enkäten	Augusti- enkäten	November- enkäten
86	20,1	9,9	25,4
87	23,9	12	21,5
88	30,3	17,6	16,5
89	26,4	9,9	28,9
90	26,1	14,1	19,4
91	23,6	8,8	18
92	19,9	10,1	14,7
93	14,3	9,8	12,6
94	17,1	7,7	14
95	11,5	11,8	14,9
	Februari- enkäten	Maj- enkäten	September- enkäten
96	18	25	21

BoR-avdelningen

Tabell 4 Kreditmarknadsstatistiken 1984-1996

År	Procent
84	1,1
85	0
86	5,3
87	1,4
88	0,7
89	3,2
90	3,9
91	0
92	4,2
93	3,1
94	2,8
95	2,8
96	2,3

Tabell 5 Kommunala folkbiblioteksstatistiken 1986-1995

År	Procent
86	0,35
87	0,71
88	0,71
89	0
90	0,35
91	0,35
92	0
93	1,05
94	0
95	0

ES-avdelningen

Tabell 1 Bortfall i procent

	Finans- statistiken- företag	Finans- statistiken- anställda	Finans- statistiken- omsättning	Industri- statistiken- Preliminär	Industri- statistiken- Definitiv	Investerings- enkäterna	Leverans- och order- statistiken
70	12	5					
71	15	6	5				
72	13	4	4				
73	14	5	5			12	
74	22	5	6			9	
75	19	6	6			14	
76	20	6	7			12	
77	18	6	5			16	
78	23	8	6			17	
79	19	6	5			22	
80	17	6	4			26	5
81	18	6	4	2		18	5
82	18	6	5	2		19	5
83	18	6	5	2		18	6
84	20	6	5	3		20	5
85	21	6	6	4		26	6
86	19	6	4	11		20	7
87	23	7	7	7		14	7
88	23	9	8	12		13	9
89	27	8	8	12		14	11
90	25	9	10	12	4	17	12
91	24	9	8	16	6	16	12
92	23	8	8	19	6	18	10
93	19	6	5	12	5	12	9
94	20	6	5	14	6	14	8
95	12	4	4		6	15	7
96						15	6

Tabell 2 Bortfall i procent

	FUTS- företag	FUTS- utl. tillg. och skulder	Kapacitets- enkäten- arbetsställen	Kapacitets- enkäten- förädl.värde	Lagertyp- statistiken	Omsättnings- statistiken	Forskning och utveck- ling i företag
81					8		11
82			22	12	8	37	-
83	7	1	20	10	8	17	9
84	8	6	20	9	8	17	-
85	11	9	32	15	8	17	9
86	10	6	27	14	8	17	-
87	9	5	22	12	9	25	12
88	8	2	24	13	9	20	-
89	9	5	24	16	9	29	13
90	8	5	24	13	10	26	-
91	9	2	22	11	11	29	12
92	7	3	20	9	9	27	-
93	8	2	21	9	7	27	12
94	9	3	21	10	11	23	-
95	10	3	20	9	11	23	14
96	9	3	21	8	11	18	

M-avdelningen

Tabell 1

De objektiva skördeuppskattningarna. Ovägt bortfall i procent.

	Vall och spannmål (provtagning)	Vall och spannmål (intervju)	Matpotatis
1980	2,0		1,7
1981	2,2		2,1
1982	1,9		2,2
1983	1,6		1,6
1984	2,5		3,7
1985	2,7		2,8
1986	2,8		2,9
1987	1,7		1,4
1988	1,7		1,3
1989	1,4		1,8
1990	1,4		1,7
1991	1,9		1,9
1992	0,7		1,2
1993	0,7		1,5
1994	0,9		4,0
1995	2,9	6,6	2,9
1996	2,7	5,8	2,7

Tabell 2

År	Deklarations- undersökningen för jordbrukare. Vägt objektsbortfall i procent. ¹⁾ DU upphörde 1993.	Jordbruksekonomiska undersökningen. Ovägt objektsbortfall i procent av nettourval för ny urvalsdel . ²⁾ Inget nytt urval gjordes. Avser andel som deltog 1993, men som avböjde 1994.
1979	6,5	28
1980	3,9	32
1981	4,5	28
1982	3,6	22
1983	3,3	29
1984	2,9	34
1985	2,7	36
1986	3,0	28
1987	3,0	31
1988	2,0	38
1989	1,4	34
1990	4,1	42
1991	- (ej framräknat)	38
1992	ca 3	31,6
1993	ca 3	23,0
1994	-	1,0 ²⁾
1995	-	22
1996	-	57
1997	- ¹⁾	45

M-avdelningen

Tabell 3

År	<u>Energistatistik för småhus. Ovägt bortfall i procent</u>	<u>Energistatistik för flerbostadshus. Ovägt bortfall i procent</u>	<u>Varutransporter med lastbil. Ovägt bortfall i procent</u>	<u>Intäkter och kost- nader för sjöfarten. Ovägt bortfall i procent</u>
1980				
1981				
1982				
1983				
1984			12	
1985			12	
1986			12	
1987			12	
1988			-	
1989			-	15,1
1990	20	27	11,6	18,3
1991	24	24	-	20,2
1992	17	23	-	17,0
1993	18	20	13	16,6
1994	24	21	-	19
1995	19	22	13,6	16
1996	19	26		

Tabell 4

År	<u>Bekämpningsmedels- användningen i jordbruket. Övägt bortfall i procent</u>	<u>Resvane- undersökningen (RVU). Övägt bortfall i procent.</u>
1985		
1986		
1987		
1988	5	
1989	4	
1990	4	
1991	5	
1992	3	
1993	-	
1994	5	21,8
1995		22,1
1996		24,2

V-avdelningen

Tabell 1. HIP - Bortfallets fördelning efter orsak. Övägt årsgenomsnitt i procent.

År-Kvartal	Avböjd medverkan	Ej anträffad	Övrigt	Totalt
80-1	9.5	3.3	0.7	13.5
80-2	9.5	3.4	0.7	13.6
80-3	9.1	6.1	0.7	15.9
80-4	8.4	3.7	0.7	12.9
81-1	7.6	3.8	0.6	12.0
81-2	7.4	4.6	0.7	12.7
81-3	7.0	6.9	0.4	14.3
81-4	6.5	4.5	0.5	11.5
82-1	6.9	3.5	0.4	10.7
82-2	6.9	4.4	0.5	11.8
82-3	7.5	6.2	0.3	14.1
82-4	7.6	3.8	0.3	11.8
83-1	7.3	3.7	0.5	11.5
83-2	7.3	4.2	0.3	11.9
83-3	7.4	6.5	0.4	14.3
83-4	7.6	4.3	0.4	12.4
84-1	8.2	3.9	0.3	12.4
84-2	7.8	4.5	0.4	12.6
84-3	8.5	8.7	0.3	17.5
84-4	6.1	6.5	0.4	13.3
85-1	7.9	6.4	0.5	14.8
85-2	6.5	7.4	0.4	14.2
85-3	6.5	9.4	0.8	16.6
85-4	6.4	6.5	0.6	13.4
86-1	6.2	6.1	0.2	12.5
86-2	8.0	7.7	0.5	16.2
86-3	7.5	12.6	0.5	20.6
86-4	8.2	8.7	0.2	17.2
87-1	7.5	8.1	0.5	16.2
87-2	8.2	8.2	0.4	16.9
87-3	7.4	13.4	0.4	21.2
87-4	7.2	10.3	0.4	17.9
88-1	8.9	9.6	0.3	18.8
88-2	7.2	9.4	0.4	17.0
88-3	8.0	14.4	0.4	22.9
88-4	7.5	9.3	0.4	17.3
89-1	7.1	10.6	0.6	18.4
89-2	6.8	9.3	0.4	16.5
89-3	7.9	11.8	0.3	20.1
89-4	8.1	10.2	0.4	18.7
90-1	7.9	9.5	0.6	18.0
90-2	8.6	9.4	0.5	18.5
90-3	7.8	12.6	0.5	20.9
90-4	7.2	10.4	0.3	18.0

fortsättning nästa sida

V-avdelningen

Tabell 1. HIP - Bortfallets fördelning efter orsak. Ovägt årsgenomsnitt i procent.

91-1	8.0	9.8	0.5	18.3
91-2	6.5	11.3	0.7	18.5
91-3	7.7	12.8	0.3	20.8
91-4	6.4	12.5	0.6	19.5
92-1	7.1	12.8	0.2	20.2
92-2	6.0	14.1	0.5	20.6
92-3	7.0	16.8	0.3	24.1
92-4	7.9	12.6	0.8	21.3
93*	9.5	7.1	1.9	18.5
94	9.5	8.9	0.2	18.6
95	11.4	8.8	1.7	21.9
96	13.1	12.2	1.5	26.8

*Anm. Fr o m -93 görs HIP som tillägg till AKU, dvs månadsvis.

Tabell 2. HINK/HUND- Bortfallets fördelning efter orsak. Ovägt i procent.

År	Andel svar	Avböjd medverkan	Ej anträffad	Övrigt	Totalt
80	86.6	9.9	3.5	0.0	13.4
81	86.2	10.1	3.7	0.1	13.8
82	87.1	9.7	3.1	0.1	12.9
83	81.3	13.7	4.9	0.1	18.7
84	85.7	9.7	4.5	0.1	14.3
85	88.3	6.7	4.7	0.3	11.7
86	86.1	8.1	5.5	0.3	13.9
87	86.0	8.5	5.2	0.3	14.0
88	82.7	9.9	7.0	0.4	17.3
89	85.5	8.3	5.8	0.4	14.5
90	80.7	11.0	7.7	0.6	19.3
91	82.7	10.5	6.2	0.6	17.3
92	81.9	10.4	7.3	0.7	18.1
93*	79.2	11.0	8.6	0.8	20.8
94	79.3	10.6	8.9	1.2	20.7
95*	78.0	11.6	8.5	1.9	22.0
96	76.7	11.4	8.7	3.2	23.3

*Anm. Designförändring, dvs HINKs urval samordnades med BHUs småhusundersökning

V-avdelningen

Tabell 3a. ULF - bortfallets fördelning för åldersgruppen 16-74 år efter orsak och kön. Ovägt i procent.

År	Avbörd medverkan	Ej anträffad	Sjukdom	Instvård	Total	Män	Kvinnor
80	11.9	1.8	0.3	0.3	14.4	14.7	14.0
81	10.7	2.3	0.4	0.2	13.6	13.6	13.7
82	10.3	2.2	0.3	0.3	13.1	13.0	13.0
83	13.2	2.3	0.4	0.2	16.1	16.0	15.9
84	13.7	2.3	0.5	0.3	16.7	16.2	17.3
85	12.4	2.9	1.1	0.0	16.4	16.8	16.1
86	18.0	3.3	----	1.1	----	22.7	22.0
87	14.5	3.1	----	1.2	----	18.5	19.2
88	15.3	4.2	----	0.9	----	21.0	19.7
89	15.0	4.4	----	1.0	----	21.6	19.2
90	16.7	3.7	----	1.3	----	21.7	21.7
91	15.8	4.2	----	1.2	----	21.6	20.6
92	14.8	3.3	----	1.9	----	20.4	19.7
93	13.6	4.3	----	1.0	----	19.2	18.6
94	13.9	4.5	----	1.5	----	20.5	18.8
95*	13.1	4.7	----	1.1	----	19.7	18.0

*Pga att ULF numer har tvåårig datainsamlingsperiod saknas bortfallssiffror för 1996

Tabell 3b. ULF - bortfallets fördelning efter åldersgrupper. Ovägt i procent.

År	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	Total	75-84
80	9.3	12.7	14.9	17.0	18.5	14.4	14.4	10.4
81	9.0	13.3	12.3	16.4	17.5	14.1	13.6	12.7
82	9.3	10.9	12.6	15.3	16.3	14.1	13.1	16.7
83	10.7	14.4	15.0	16.8	21.7	19.2	16.1	17.1
84	12.1	14.8	16.9	18.0	20.1	20.2	16.7	18.3
85	12.7	15.5	15.7	18.5	19.1	18.2	16.4	21.0
86	16.5	21.3	22.3	23.2	27.4	25.7	22.7	25.6
87	13.0	18.4	19.6	20.4	21.4	19.8	19.5	26.1
88	14.3	20.0	20.8	19.7	23.5	22.7	20.1	21.6
89	15.7	20.8	20.8	19.7	23.5	22.4	20.7	21.6
90	17.8	21.5	21.2	23.7	22.6	24.7	22.1	27.3
91	15.2	22.1	20.3	18.5	24.2	28.4	21.1	23.4
92	13.3	17.8	18.5	20.4	24.2	24.3	20.1	26.9
93	13.7	18.7	17.6	20.4	21.9	22.3	18.9	25.1
94	12.5	18.5	20.1	21.2	20.8	25.8	19.6	26.1
95*	13.2	20.1	21.0	18.0	19.2	22.0	18.9	26.5

*Pga att ULF numer har tvåårig datainsamlingsperiod saknas bortfallssiffror för 1996

V-avdelningen

Tabell 4. Svarande och bortfall i omnibusundersökningarna. Procent.

År	<u>Svarande</u>		Telefon Procent av suburvalet	Totalt (vägt)	<u>Bortfall</u>
	Postenkät före på- minnelse	efter på- minnelse			(vägt)
80/3	32	76	38	85	15
80/4	24	73	38	89	11
81/1	22	75	64	91	9
81/2	13	62	55	83	17
81/4	17	69	48	84	16
82/1	10	70	58	87	13
82/2	24	71	55	87	13
82/3	22	74	48	86	14
83/1	29	70	58	87	13
83/2	29	61	51	81	19
83/3	33	57	62	84	16
84/1	21	59	51	80	20
84/2	26	59	50	80	20
84/3	21	61	51	81	19
84/4	42	70	52	86	14
84/5	40	67	53	84	16
85/2	27	64	63	87	13
85/3	14	55	68	86	14
85/4	41	71	56	87	13
85/5	24	67	56	86	14
86/1	32	60	52	81	19
86/2	29	59	56	82	18
86/4	26	60	42	77	23
86/5	31	65	43	80	20
87/3	35	69	48	84	16
88/3	-	59	51	80	20
88/4	-	61	43	78	22
88/5	-	67	35	76	24
89/2	-	64	42	79	21
90/1	-	64	35	76	24
90/2	-	63	32	75	25
90/4	-	68	31	78	22
91/1+2	-	67	31	77	23
91/5	-	63	53	83	17
92/1	-	65	47	82	18
92/4	-	65	34	77	23
93/1+2	-	67	45	82	18
93/5	-	69	31	79	21
94/1		64	31	75	25
94/3		67	50	84	16
94/5		66	46	81	19
95/3		71	30	79	21
95/5		66	29	76	24
96/1		72	30	81	19
96/3		69	42	82	18
96/4		70	31	80	20
97/1		58	51	79	21

V-avdelningen

Tabell 5. PSU - bortfallets fördelning efter orsak. Ovägt i procent.

År/mån	Avböjd medverkan	Ej anträffade	Sjuka	Totalt
80/5	7.0	3.5	2.6	13.1
80/11	7.0	3.2	1.9	12.1
81/5	7.0	4.1	2.1	12.3
82 *				
83				
84/5	7.2	6.0	1.8	15.0
84/11	7.8	4.4	2.2	14.4
85/5	8.3	5.5	2.1	15.9
85/11	8.5	4.9	2.4	15.8
86/5	10.1	5.9	2.3	18.3
86/11	10.7	4.6	3.2	18.5
87/5	10.0	5.2	2.9	18.1
87/11	9.7	5.2	2.9	17.8
88/2	9.1	4.9	2.8	16.8
88/5	8.7	7.1	2.6	18.4
88/11	9.3	5.8	2.3	17.4
89/5	8.8	7.0	2.3	18.1
89/11	8.1	6.1	2.4	16.6
90/5	8.1	6.3	2.4	16.8
90/11	7.6	5.6	2.5	15.7
91/5	8.0	9.7	2.3	20.0
91/11	8.5	7.3	2.5	18.3
92/5	7.8	8.8	2.5	19.1
92/11	7.8	8.7	2.4	18.9
93/5	8.1	9.8	2.6	20.5
93/11	7.9	8.8	2.3	19.0
94/5	7.7	9.6	2.4	19.7
94/11	7.7	8.7	2.6	19.0
95/5	7.8	10.4	2.8	21.0
95/11	8.1	8.8	2.9	19.8
96/5	8.3	10.6	2.8	21.7
96/11	8.1	10.1	3.2	21.4

* Undersökningen genomfördes ej under perioden 81/11-83/11

Tabell 6. Nettourval, svar och bortfall i bokföringsundersökningar. Bortfallet efter orsak. Ovägt i procent.

Undersökn/ år	Netto- urval	Svarande	Avböjd medverkan	Ej an- träffade	Övrigt bortfall	Totalt bortfall
HUT 85	6 004	72.7	23.4	2.3	1.6	27.3
HUT 88	5 999	62.8	32.0	2.6	2.6	37.2
HUT 92*	6 007	63.4	31.2	3.1	2.3	36.6
Utgiftsbar. 1995	2 007	64.1	26.9	6.0	3.0	35.9
Utgiftsbar. 1996	2 025	54.4	33.8	8.1	3.8	45.6

* Fr o m januari -95 görs Utgiftsbarometern (tidigare HUT) löpande fördelat på 26 delurval.
Prel svarsfrekvens ca 75 %.

V-avdelningen

Tabell 7. IKU- Bortfall i procent.

Undersökningsår	Allmännyttiga bostads- företag. Vägt bortfall	Enskilda ägare och borättföreningar. Ovägt bortfall
1981	3.1	14.5
1982	4.1	13.9
1983	5.5	17.4
1984	5.8	18.4
1985	4.1	23.3
1986	3.8	23.1
1987	4.2	23.3
1988	3.0	19.8
1989	1.0	21.2
1990	3.0	21.0
1991	3.0	1)
1992	3.0	20.0
1993	3.0	21.0
1994	3.0	17.0
1995	3.0	19.0

1) Genomfördes ej

Tabell 8. BHU och Bohyror i nyproduktion. Bortfall i procent.

Undersökningsår	Hysesrättslägenheter. Vägt bortfall.	Bohyror m.m. i statsbe- lånade hus.Ovägt bortfall.
1981	5.6	0.0
1982	3.8	0.0
1983	2.8	0.0
1984	4.7	0.1
1985	3.2	0.4
1986	3.6	0.8
1987	3.7	4.1
1988	3.4	3.7
1989	4.4	8.3
1990	6.3	11.6
1991	5.2	10.3
1992	5.9	21.0
1993	4.9	18.2
1994	4.5	6.4
1995	4.6	6.0

Bilaga 2. Översikter

AM-avdelningen

Undersökningar vid AM - avdelningen	Arbetskraftsundersökningar - AKU	Arbetsmiljöundersökningen	Arbetsorsakade besvär	Personalutbildningsstatistik	Inträdet på arbetsmarknaden
Syfte	Beskriva aktuella sysselsättningsförhållanden och ge information om utvecklingen på arbetsmarknaden	Beskriva arbetsmiljöförhållanden	Beskriva arbetsorsakade besvär	Analysera typ och omfattning av utbildning som betalas av arbetsgivaren	Belysa arbetsmarknads-situationen efter avgången/examen
Bruttopopulation	Folkbokförda personer 16-64 år	Sysselsatta 16-64 år	Se AKU	Sysselsatta 16 - 64 år	Avgångna från gymnasieskolan 1993, examinerade från högskolan 1993
Ram för urvalsdragning	RTB, kompletterad med uppgifter från SCB:s sysselsättningsregister	Registret över totalbefolkningen, RTB	RTB	RTB	Gymnasieskolans elevregister, Universitets- och högskoleregistret
Uppgiftslämnare	Urvalspersonen (indirekt intervju tillåtet under vissa restriktioner)	Urvalspersonen	Urvalspersonen	Urvalspersonen	Urvalspersonen
Bruttourval	ca 18 000/ mån	Ca 15 000	Ca. 38 000	Ca 14 000	11 413
Urvalsförfarande	OSU, 192 strata systematiskt inom strata (appr. OSU)	Se AKU	Se AKU	Se AKU	Stratifierat slumpmässigt urval
Panel - andel som roterar - period mellan "intervju"	JA 7/8 3 mån	-	-	Ja. 1995., även decembermätning, ännu ej redovisad	Nej
Övertäckning	Ca 0,2%, identifieras vid fältarbetet	Ca 2,0% identifieras vid intervjun		Försumbar	0,3%.(försumbar)
Bortfallsmått	[1]	[1]	[1]	[1]	[6]
Uppgiftsskyldighet	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Uppgiftslämnarbörda - antal frågor - tidsåtgång (min)	1:a int. 2-8:e int. 20-25 10-15 Ca 5 Ca 3	Ca 140 intervju ca 10 enkät ca 15	24 5-8	14 3	19 ca 15 min
Bortfallsuppföljning	Nej	-Indirekt intervjuade söks för intervju. -Två påminnelse utskick, varav en ny enkät.	Nej	Nej	Telefonuppföljning
Kompensation för bortfallet	Efterstratifiering med hjälpinfo från register	Efterstratifiering efter yrke och län (24 strata) med AKUs skattning av antal sysselsatta som hjälpinformation	Efterstratifiering efter yrke och län (24 strata) med AKUs skattning av antal sysselsatta som hjälpinformation	Se AKU	Rak uppräknings
Metod för uppgiftsinsamling	Telefonintervju med DATI (besöksint. ca 1%)	Telefonintervju, Postenkät	Telefonintervju	Telefonintervju	Tvåfasurval. Postenkät. Ett urval av bortfallet i enkäten telefonintervjuas.
Vem gör insamlingen	SCB/I	SCB/I	SCB/I	SCB/I	AM/UA, SCB/I
Längd för insamlingsperiod	Ca 1 månad	Kvartal	Kvartal	Ca 1 månad	4 månader
Frekvens	Månad	Vart annat år	Varje år	Varje år	-

AM-avdelningen

Undersökningar vid AM - avdelningen	Gymnasieungdomars intresse för högre studier	Kortperiodisk sysselsättningsstatistik för privat sektor, KSP	Konjunkturstatistik, löner för privat sektor	Löner och sysselsättning för arbetare inom industrin 1989-1995	Kortperiodisk lönestatistik för privat sektor, KLPk 1989-1995
Syfte	Visa hur ungdomars intresse för högre studier utvecklas	Redovisa sysselsättningsuppgifter med detaljerad branschuppdelning inom privat sektor	Visa löneutveckling för arbetare och tjänstemän inom privat sektor	Redovisa genomsnittliga timförtjänster inom industrin, SNI C och SNI D	Visa löneutveckling för arbetare och tjänstemän inom privat sektor
Bruttopopulation	Ungdomar som går näst sista året i gymnasieskolan läsåret 94/95	Arbetsställen med personal inom privat sektor	Företag SNI 2-9 med fler än 4 anställda	Företag med minst 5 anställda inom SNI C och SNI D	Företag SNI 2-9 med fler än 4 anställda
Ram för urvalsdragning	SCBs elevregister	Centrala företags- och arbetsställe- registret, CFAR	CFAR	CFAR	CFAR
Uppgiftslämnare	Urvalspersonen	Arbetsställen	Företag	Samtliga arbets- ställen inom utvalda företag	Företag
Bruttourval	4100	12 500	5015	2 403 företag, 5 161 arbetsställen.	3 688
Urvalsförfarande	Stratifierat urval	Stratifierat urval efter bransch och storlek (SAMU)	Stratifierat urval efter bransch och storlek (SAMU)	Stratifierat urval efter bransch och storlek (SAMU)	Stratifierat urval efter bransch och storlek (SAMU)
Panel - andel som roterar - period mellan "intervju"	Nej	Ca 20% mellan år, dock samma urval inom år Kompletteringsurval vid halvårsskiftet	Ca 20% mellan år, dock samma urval inom år	Ja Ca 20% mellan år, dock samma urval inom året	Ca 20% mellan år, dock samma urval inom år
Övertäckning	61 st	Ca 4%	Arbetare 15%-20% Tjm 10%-15% Någon av kategorierna kan saknas på företaget	35% på företags- nivå	13% - 18%
Bortfallsmått	[1]	[1] och [4]	[1] och [4]	[1] och [4]	[1] och [4]
Uppgiftsskyldighet	Nej	Ja		Ja	Ja
Uppgiftslämnar- börda - antal frågor - tidsåtgång (min)	12 ca 15 min	34	max 29 beror på företagets storlek samt datorstöd	14 Beror på företagets storlek och rutiner	6 - 14
Bortfallsuppföljning	Nej	Påminnelsebrev Telefonpåminnelse	Brev/kort- påminnelser Telefonpåminnelser	Brev/kort- påminnelser Telefonpåminnelser	Brev/kort- påminnelser Telefonpåminnelser
Kompensation för bortfallet	Rak uppräknig	Rak uppräknig Imputering	Rak uppräknig Imputering	Rak uppräknig Imputering	Rak uppräknig
Metod för uppgiftsinsamling	Postenkät	Postenkät	Postenkät	Postenkät	Postenkät
Vem gör insamlingen	AM/UA	AM/LS	AM/LS	AM/LS	AM/LS
Längd för insamlingsperiod	8 veckor	Kvartal	Månad	Månad	Kvartal
Frekvens	Årlig	Kvartal	Månad	Månad	Kvartal

AM-avdelningen

Undersökningar vid AM - avdelningen	Årlig struktur statistik över löner för arbetare resp tjänstemän inom privat sektor)	Arbetskraftsbarometern
Syfte	Belysa lönenivå, lönestruktur och löneutveckling för arb. resp. tjm. Inom privat sektor med indelning efter kön, ålder, yrke, näringsgren, utbildning	Ge snabb och enkel information om arbetsmarknadsläget och utsikterna för olika utbildningsgrupper
Bruttopopulation	Företag i privat sektor	Alla arbetsställen med minst 10 anställda varav 2 med aktuell utbildning
Ram för urvalsdragning	CFAR	ÅRSYS, Utbildningsregistret
Uppgiftslämnare	Samtliga arbetsställen i utvalda företag	Personalansvarig på arbetsstället
Bruttourval	Ca 8000 företag med ca 33000 arbetsställen	7200 arbetsställen
Urvalsförfarande	Stratifierat urval efter bransch och storlek (SAMU)	PPS-urval
Panel - andel som roterar - period mellan "intervju"	Nytt urval varje år. Företag med 500 anställda kommer alltid med i urvalet.	-
Övertäckning	Tjm: 30%-35% av företagen Arb: 8%-13% av företagen	Ca 14 % bland avregistrerade
Bortfallsmått	[1]	[1]
Uppgiftsskyldighet	Ja	Nej
Uppgiftslämnarbörda - antal frågor - tidsåtgång (min)	17 per anställd Beror på företagets storlek och rutiner	1-5 Ca 10
Bortfallsuppföljning	Brev- och telefonpåminnelser	-Tack- och påminnelsekort -Påminnelse med enkät -Påminnelse utan enkät Telefon till vissa större företag.
Kompensation för bortfallet	Rak uppräknings	Rak uppräknings
Metod för uppgiftsinsamling	Postenkät. Rapportering via enkät, diskett eller magnetband	Postenkät
Vem gör insamlingen	AM/LS med hjälp av vissa arbetsgivarorganisationer	AM/UA
Längd för insamlingsperiod	6 månader	2 månader
Frekvens	År	År

BoR-avdelningen

Undersökningar vid BoR - avdelningen	Ekonomisk redogörelse för kyrkokommuner	Museistatistiken	Inkomst- och utgiftsprognoseerna	Kreditmarknadsstatistiken
Syfte	Kartlägga den kyrko-kommunala ekonomin	Beskriva verksamhet och utnyttjandet av landets museum	Beskriva kommunernas utgifter, inkomster och investeringar, fördelade på vissa centrala poster som används i NRs och KIs beräkningsmodeller	Presentera statistik över kommunernas och landstingens finansiella tillgångar, låneskulder samt deras förändring över tiden
Bruttopopulation	Kyrko-kommuner	Museum med anställd yrkesutbildad personal som utför > 1 årsverke	Kommuner	Kommuner och landsting
Ram för urvalsdragning	Egen ram	Egen ram	Egen ram	Egen ram
Uppgiftslämnare	Ekonomiansvariga på respektive kyrkokommun	Museum	Samtliga kommuner	Samtliga kommuner
Bruttourval	936	209	288	288
Urvalsförfarande	Totalundersökning	Totalundersökning	Totalundersökning	Totalundersökning 1 gång/år. Urvalsundersökning 3 ggr/år. Innefattar kommuner med mer än 20 000 invånare.
Panel - andel som roterar - period mellan "intervju"	-	-	-	-
Övertäckning	Nej	Ja	Nej	Nej
Vägt bortfall	Nej (enligt formel 1)	Nej (enligt formel 1)	Nej (enligt formel 1 och 3)	Nej (enligt formel 1 och 3)
Uppgiftsskyldighet	Ja	Nej	Nej	Nej
Uppgiftslämnar-börda - antal frågor - tidsåtgång (min)	ca 289 1 500	ca 40 Ca 30	15-60 30-120	72 ca 120
Bortfallsuppföljning	Ja, två skriftliga påminnelser + telefon	Ja, två skriftliga påminnelser + telefon	Ja, telefonpåminnelse	Ja, skriftlig påminnelse + telefon
Kompensation för bortfallet	Imputering	Imputering	Imputering	Imputering
Metod för uppgiftsinsamling	Postenkät	Postenkät	Postenkät	Postenkät
Vem gör insamlingen	BoR/OE	BoR/KMI	BoR/OE	BoR/OE
Längd för insamlingsperiod	5 mån	2 mån	2 mån	2 mån
Frekvens	Årligen	Årligen	3 gånger/år	4 gånger/år

BoR-avdelningen

Undersökningar vid BoR - avdelningen	Kommunala folkbibliotek
Syfte	Belysa kommunernas verksamhet på biblioteksområdet
Bruttopopulation	Kommunala folkbibliotek
Ram för urvalsdragning	Samtliga kommuner
Uppgiftslämnare	Kontaktperson på kommunens huvudbibliotek
Bruttourval	288
Urvalsförfarande	Totalundersökning
Panel - andel som roterar - period mellan "intervju"	-
Övertäckning	Nej
Vägt bortfall	Nej (enligt formel 1)
Uppgiftsskyldighet	Nej
Uppgiftslämnar- börda - antal frågor - tidsåtgång (min)	ca 100 60-120
Bortfallsuppföljning	Ja, två skriftliga påminnelser + telefon
Kompensation för bortfallet	Imputering
Metod för uppgiftsinsamling	Postenkät
Vem gör insamlingen	BoR/KMI
Längd för insamlingsperiod	7 månader
Frekvens	Årligen

ES-avdelningen

Undersökningar vid ES - avdelningen	Finansstatistik för företag	Forskning och utveckling i företag	Företagens utländska tillgångar och skulder, FUTS	Industristatistiken	Investeringsenkäterna
Syfte	Belysa kapitalstruktur och ekonomisk aktivitet	Belysa omfattningen av resursanvändning för forskning och utv. Inom företagssektorn	Belysa företagens utlandsställning och kapitaltransaktioner gentemot utlandet	Belysa industriproduktionen i Sverige. Bransch och varudata	Belysa investeringsutvecklingen, såväl verkställda som planerade investeringar
Bruttopopulation	Sektor 21, exklusive SNI 70.	Sektor 21, exklusive SNI 70. Företag med ≥50 anställda.	Samtliga företag med utlandsverksamhet	Alla AS till industriföretag (SNI 10-37), samt industriella AS till icke-industriföretag	Industriföretag med ≥20 anställda
Ram för urvalsdragning	CFAR	Finansstatistiken	Skapad efter bearbetning av exportörs- och importörsregistret	CFAR	CFAR
Uppgiftslämnare	Företag	Företag	Icke finansiella företag	Företag / Arbetsställen	Kontaktperson på företag
Bruttourval	Ca 16 000	Ca 3 700	Ca 1 000	Ca 8 500	Ca 2 500
Urvalsförfarande	Stratifierat urval efter bransch/ storlek (SAMU)	Stratifierat urval efter bransch/ storlek	Stratifierat OSU	Totalundersökn. för Företag ≥10 anst. Övr skattas	Stratifierat urval efter bransch/ storlek (SAMU)
Panel - andel som roterar - period mellan "intervju"	-		Ja 10% av urvalsundersökta företag	-	-
Övertäckning	Marginell	Marginell	Ca 3%	Ja	Nedlagda, fusionerade företag i begr. omfattning
Bortfallsmått	[2] och [4]	[1]	[1] och [4]	[5]	[1]
Uppgiftsskyldighet	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja, för verkställda investeringar
Uppgiftslämnar- börda - antal frågor - tidsåtgång (min)	Varierar beroende på bokslutets komplexitet, dock <400 frågor	Ca 210 frågor för de större företagen och ca 80 för de mindre.	35 Ca 40	Ca 75 Ca 30	24 Ca 30
Bortfallsuppföljning	Post- och telefonpåminnelse	Post- och telefonpåminnelse	Post- och telefonpåminnelse	Post- och telefonpåminnelse	Ja
Kompensation för bortfallet	Framskrivning och rak uppräknings	Framskrivning, hjälpinformation och medelvärdesimp.	Medelvärdes-imputering	Imputering	Imputering med tidigare uppg. + rak uppräknings.
Metod för uppgiftsinsamling	Postenkät, PRV	Postenkät	Postenkät	Postenkät, Schablonskattning	Postenkät
Vem gör insamlingen	ES/TN, ES/IN	ES/Fol	ES/FM	ES/IN	ES/TU
Längd för insamlingsperiod	Febr - nov	April-november	Kvartal	mars-nov	Ca 7 veckor
Frekvens	Årlig	Vartannat år	Kvartal	Årlig	3 ggr/år

ES-avdelningen

Undersökningar vid ES - avdelningen	Kapacitetsenkäten	Lagertypstatistiken	Leverans- och orderstatistiken	Omsättnings-statistiken
Syfte	Belysa produktionskapacitetens utnyttjande inom den totala industrin	Skatta lagerförändringar i industrin, SNI C och D	Skatta förändringen av industrins leveranser och ordergång	Utgöra underlag för NR, privat konsumtion och produktionsberäkningar
Bruttopopulation	Industriföretag i Sverige med ≥ 10 anställda	Företag inom industrin, SNI 10 - 37	Företag inom industrin, SNI 10 - 37	Företag inom SNI 50- 52, 55, 71, 72, 74, 90, 92 och 93 med omsättning ≥ 200 tkr
Ram för urvalsdragning	CFAR	Industriföretag i CFAR som ingår i Industri-statistiken och har ≥ 5 anst.	Industriföretag i CFAR, som ingår i Industri-statistiken och har ≥ 5 anst.	CFAR
Uppgiftslämnare	Företaget och dess anläggningar	Företag	Företag	Företag
Bruttourval	Ca 2 500 anläggningar	Ca 2 250	Ca 2 250	Ca 7 000
Urvalsförfarande	Stratifierat urval efter bransch/ storlek (SAMU)	Stratifierat urval efter bransch/ storlek (SAMU)	Stratifierat urval efter bransch/ storlek (SAMU)	Stratifierat urval efter bransch/ storlek (SAMU)
Panel - andel som roterar - period mellan "intervju"	-	-	-	-
Övertäckning	Liten	Nej	Nedlagda, fusionerade företag i begr. omfattning	Ca 4%
Bortfallsmått	[1] och [3]	[5]	[5]	[1] och [5]
Uppgiftsskyldighet	Ja	Ja	Ja	Ja
Uppgiftslämnar-börda - antal frågor - tidsåtgång (min)	11 Ca 10	8 Ca 30	6 Ca 30	1 Ca 20
Bortfallsuppföljning	Post- och telefon-påminnelse	Post- och telefon-påminnelse	Post- och telefon-påminnelse	Post- och telefon-påminnelse
Kompensation för bortfallet	Nej	Imputering	Imputering	Rak uppräknings i kvotestimator
Metod för uppgiftsinsamling	Postenkät	Postenkät	Postenkät	Postenkät och TDE
Vem gör insamlingen	ES/IU	ES/IU	ES/IU	ES/TN
Längd för insamlingsperiod	Kvartal	Ca 4 veckor	Ca 4 veckor	1 månad
Frekvens	Kvartal	Kvartal	Månad	Månad/ kvartal

M-avdelningen

Undersökningar vid M - avdelningen	Objektiva skördeuppskattningar (matpotatis) - OS	Objektiva skördeuppskattningar (vall och spannmål) - OS	Jordbruksekonomiska undersökningen - JEU	Energistatistik för småhus	Energistatistik för flerbostadshus
Syfte	Uppskatta skörden av matpotatis och fabrikspotatis	Uppskatta skörden av spannmål och slåttervall	Redovisa jordbruksföretaget enligt företags-ekonomiska principer	Information om uppvärmningssätt, uppvärmda ytor och energiförbrukning i småhusbeståndet	Information om uppvärmningssätt, uppvärmda ytor och energianvändning för bostadslägenheter, lokaler och varngarage
Bruttopopulation	Jordbruksföretag med >5,0 ha åker och minst 0,5 ha matpotatis	Jordbruksföretag med >5,0 ha åker	Vissa kategorier av jordbruksföretag	Småhus på fastigheter	Sveriges bestånd av flerbostadshus
Ram för urvalsdragnin	Lantbruksregistret, LBR	LBR	LBR	FTR (fastighets-taxeringsregistret), typkod 220, 222, 223	FTR , typkod 320, 321
Uppgiftslämnare	Säsonganställda provtagare samt jordbrukaren	Jordbrukaren	Huvudbrukaren på företaget	Fastighetsägare/boende	Fastighetsägare / förvaltare
Bruttourval	Ca. 1 000 (matpotatis) Ca 100 (fabrikspotatis)	Ca. 1 440 (provtag.) Ca 3 570 (intervju)	600	Ca. 6 300	Ca. 7 700
Urvalsförfarande	Flerstegsurval	Flerstegsurval	Stratifierat urval	Stratifierat OSU	Stratifierat OSU
Panel - andel som roterar - period mellan "intervju"	-	-	Ja, fr.o.m. 1987 Ca 25% 12 mån	Urval används under flera år, dock dras tilläggsurval för nyproducerade enheter	Urval används under flera år, dock dras tilläggsurval för nyproducerade enheter
Övertäckning	Marginell	Marginell beror på LBR	Ca. 10%, identifieras vid uppgifts-insamlingen	Identifieras i första hand vid granskning	Identifieras vid granskning
Vägt bortfall	Nej (enligt formel 1)	Nej (enligt formel 1)	Nej (enligt formel 1)	Nej (enligt formel 1)	Ja (enligt formel 2)
Uppgiftsskyldighet	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Uppgiftslämnar-börda - antal frågor - tidsåtgång (min)	- - Ca. 10	- - Ca 15-30	Löpande bokföring	- - Ca. 20	- - Ca 10
Bortfallsuppföljning	Nej	Nej	Nej	Ja, telefon påminn.	ja, 2 st Skriftliga påminn.
Kompensation för bortfallet	Nej	Nej	Ja, fr.o.m. 1995 ersätts bortfallsobjekt med likartade objekt.	Nej	Nej
Metod för uppgiftsinsamling	Besöksintervju, telefonintervju, provtagning	Besöksintervju, telefonintervju och provtagning	Adm. register, Intervju, Enkät	Postenkät, adm. register, telefonpår	Postenkät
Vem gör insamlingen	Provtagare	Provtagare samt personal vid länsstyrelsen	LBF konsult AB	M/EN, Survey	M/EN
Längd för insamlingsperiod	Odlingssäsong	Hösten	12 mån	ca 4 mån	ca 5 mån
Frekvens	Årligen	Årligen	Årligen	Årligen	Årligen

M-avdelningen

Undersökningar vid M - avdelningen	Bekämpnings-medelsanvändningen i jordbruket	Varutransporter med lastbil (UVAV)	Intäkter och kostnader för sjöfarten	Resvane undersökningen (Riks-RVU)
Syfte	Följa utvecklingen av bekämpnings-medelsanvändningen i jordbruket regionalt och grödis	Att mäta varutransporterna på svenska vägar med lastbilar och släpfordon såväl rikstäckande som regionalt	Belysa intäkter och kostnader för sjöfarten och användning för BNP-beräkning	Att kartlägga svenskarnas resvanor och förflyttningar i trafik
Bruttopopulation	Jordbruksföretag med > 5.0 ha åkerareal	Lastbilar i trafik med maxilastvikt om minst 3,5 ton	Företag som ingår i rederinäringen	Individer i åldern 6-84 år folkbokförda i Sverige
Ram för urvalsdragning	LBR	Centrala bilregistret (CBR)	CFAR	RTB
Uppgiftslämnare	Enskilda jordbrukare	Registrerade ägare till utvalda fordon	Företagen	Urvalsperson (indirekta intervjuer tillåtet)
Bruttourval	Ca 3 800 (+750 provundersökning)	16000 (4 000 per kvartal.)	365	ca 10 000/ år (inkl. tillägg)
Urvalsförfarande	Stratifierat OSU	Stratifierat tvåstegsurval	Stratifierat OSU	Stratifierat OSU
Panel - andel som roterar - period mellan "intervju"	-	-	-	Nej
Övertäckning	Identifieras vid insamlingen	Elimineras från urvalet (7% 1993)	Identifieras vid insamling	<1,0%
Vägt bortfall	Nej (enligt formel 1)	Ja (enligt formel 2 och 4)	Nej (enligt formel 1)	Ja, enligt formel 2
Uppgiftsskyldighet	Nej	Ja	Ja	Nej
Uppgiftslämnar-börda - antal frågor - tidsåtgång (min)	Ca 20-25 Ca 30	15 frågor per köring under mätveckan + 3 gemensamma för mätveckan.		>20 frågor beroende på antal resor ca 25
Bortfallsuppföljning	Nej	Ja, tre skriftliga påminn.	Ja, skriftlig påminn.	Ja, Upprepade kontakt försök
Kompensation för bortfallet	Ja	Ja, rak uppräknig	Nej	Efterstratifiering
Metod för uppgiftsinsamling	Telefonintervju	Postenkät	Postenkät	Telefonintervju
Vem gör insamlingen	SCB m.h.a. skördeuppskattningarnas provtagare	Producent : SCB SAM: SIKA	Producent : SCB SAM: SIKA	SCB/I
Längd för insamlingsperiod	Ca 5-6 mån (växt-säsongen maj-sept)	4,5-5 månader		1 vecka
Frekvens	Fr.o.m. 1992 vartannat år	Löpande kvartalsvis från 1995	Årligen	Löpande under 1994-98

V-avdelningen

Undersökningar vid V - avdelningen	Hushållens inköpsplaner - HIP	Hushållsundersökningen - HUND (tidigare HINK)	Utgiftsbarometern (t o m -92 HUT)
Syfte	Belysa hushållens förväntningar om den ekonomiska utvecklingen	Belysa inkomstfördelnings-, förmögensfördelnings-, arbetsmarknads- och boendepolitiska frågor	Belysa konsumtionsstandarden hos olika hushållsgrupper
Bruttopopulation	Folkbokförd befolkning 16 år och äldre	Folkbokförd befolkning 18 år och äldre	Folkbokförd befolkning 18 -74 år
Ram för urvalsdragning	Registret över totalbefolkningen, RTB, samt SCBs sysselsättningsregister	RTB, LBR, SCBTB, FIR	RTB
Uppgiftslämnare	Urvalspersonen	Urvalspersonen (indirekt intervju tillåtet)	Hushållsmedlemmar
Bruttourval	ca 2 200/mån	ca 14 000	ca 2 000
Urvalsförfarande	192 strata efter hushållets tax. nettoinkomst, systematiskt urval inom strata (appr. OSU)	Stratifierat OSU	Systematiskt urval (approx. OSU)
Panel - andel som roterar - period mellan "intervju"	Nej	Nej	Nej
Övertäckning	Ca 4%, identifieras	Ca 2%, identifieras vid urvalsdragningen	Ca 2,0%
Vägt bortfall	Nej [1] ¹	Nej (approx. vägt) [1]	Självvägt på individnivå [1]
Uppgiftsskyldighet	Nej	Nej	Nej
Uppgiftslämnarbörda - antal frågor - tidsåtgång (min)	Ca 30 Ca 7	Ca 50 Ca 20	7 frågor +bokföring Ca 150
Bortfallsuppföljning	Nej	Nej	Nej
Kompensation för bortfallet	Efterstratifiering med hjälpinfo från register	Kompensationsv. Rak uppräknings	Efterstratifiering
Metod för uppgiftsinsamling	Telefonintervju	Telefonintervju (DATI)	Besöksintervju och bokföring
Vem gör insamlingen	SCB/I	SCB/I	SCB/I
Längd för insamlingsperiod	Ca 1 mån	Ca 2-3 mån	4 veckor
Frekvens	Månad	Årligen	Årligen (fr o m -95)

¹ Siffror inom klammer syftar på formuler i avsnittet "Bortfallsmått"

V-avdelningen

Undersökningar vid V - avdelningen	Undersökning om levnadsförhållanden - ULF	Partisympti-undersökning - PSU	Omnibusundersökningar
Syfte	Belysa välfärdens fördelning i befolkningen	Belysa partisymptiernas fördelning i väljarkåren	Varierar
Bruttopopulation	Folkbokförd befolkning 16-84 år	Svenska medborgare, folkbokförda 18 år och äldre	Folkbokförd befolkning 18-74 år
Ram för urvalsdragning	Registret över totalbefolkningen, RTB	RTB	Registret över totalbefolkningen (RTB)
Uppgiftslämnare	Urvalspersonen (indirekt intervju kan förekomma)	Urvalspersonen	Urvalspersonen
Bruttourval	7 600 - 8 800	ca 9 300	1 200
Urvalsförfarande	Systematiskt urval (appr. OSU)	Systematiskt urval (appr. OSU)	OSU
Panel - andel som roterar - period mellan "intervju"	Fr.o.m. 1986 ca 40% 8 år	Ja 2/3 6 mån	Nej
Övertäckning	Ca 1%	Ett fåtal emigranter	<1,0%
Vägt bortfall	Nej (approx. vägt) [1]	Nej, [1]	Antalsvägt [7]
Uppgiftsskyldighet	Nej	Nej	Nej
Uppgiftslämnar-börda - antal frågor - tidsåtgång (min)	Ca 200 Ca 70	Ca 20 Ca 10	Varierar
Bortfallsuppföljning	Ja	Nej	Telefonintervju av ett suburval av bortfallet
Kompensation för bortfallet	Efterstratifiering	Nej, efterstratifiering vissa skattningar	Nej
Metod för uppgiftsinsamling	Besöksintervju (tel. int. vid bortfallsuppföljning)	Telefonintervju	Enkät med telefonuppföljning
Vem gör insamlingen	SCB/I	SCB/I	SCB/I, V/ENK
Längd för insamlingsperiod	Tvåårig	Ca 2,5 veckor	1-2 månader
Frekvens	Årligen	Halvår	Varierar

V-avdelningen

Undersökningar vid V - avdelningen	Bostads- och hyresundersökningen - BHU (hyresdelen)	Intäkts- och kostnadsundersökningen - IKU	Bostadshyror i nyproduktion
Syfte	Belysa hyresnivåer och hyresförändringar	Kartlägga fastighets- ägarens intäkter och kostnader, reparation, om- och tillbyggnad av flerbostadshus	Visa hyror/ avgifter/ insatser för nyproducerade lägenheter
Bruttopopulation	Hyrd bostadslägenheter	Fastigheter taxerade som hyreshusenheter (flerbostadshus)	Bostadslägenheter i flerbostadshus samt bostadsrätts- och hyreslgh i småhus
Ram för urvalsdragning	Folk- och bostadsräkningen (FOB), Bostadsbyggnadsstatistik	FTR	Bostadsbyggnadsstatistikens samordningsregister
Uppgiftslämnare	Fastighetsägare/ förvaltare	Fastighetsägare/ förvaltare	Byggherrar
Bruttourval	13 000 - 16 000	7 650	600
Urvalsförfarande	Stratifierat urval	Stratifierat urval	Totalundersökning
Panel - andel som roterar - period mellan "intervju"	-	-	-
Övertäckning	Ca 2-3%	Ca 10 %	Ca 13%
Vägt bortfall	Ja [2]	Nej [1]	Ja [1]
Uppgiftsskyldighet	Ja	Ja	Ja
Uppgiftslämnar- böda - antal frågor - tidsåtgång (min)	14 frågor/blankett 10 min/blankett 60min/uppg.lämnare	Varierar beroende på blankett (5 olika blanketter)	5 Ca 15
Bortfallsuppföljning	Nej	Brevpåminnelse, telefonpåminnelse och bifogad sammanställning	Telefonpåminnelse
Kompensation för bortfallet	Imputering, kompensationsvägn., efterstratifiering	Kompensations- vägning (privata bostadsrätter)	-
Metod för uppgiftsinsamling	Postenkät, telefonintervju, ADB-register	Postenkät	Postenkät
Vem gör insamlingen	V/BO	V/BO, SABO	V/BO
Längd för insamlingsperiod	5 mån	6 mån	2 mån
Frekvens	Årligen	Årligen	Årligen

Bilaga 3. Skattning av trend.

Här följer en översiktlig beskrivning av beräkningarna bakom skattningen av trenden i den nedre bilden i Figur 1. Metoden har implementerats av Britt och Anders Wallgren, U/STM.

1. Följande modell anpassas till tidsserien:

$$y_t = m_t + s_t + \varepsilon_t,$$

där m_t är en s.k. trendcykelkomponent som fångar in alla långsiktiga förändringar i y_t , s_t är en säsongkomponent som antas ha samma säsongmönster för varje år och ε_t är en residualterm.

2. En kort period i början 1986 undantas med en interventionsmodell från följande beräkningar. Under den perioden visar tidsserien exceptionella värden p.g.a. av en speciell omvärldsförändring, nämligen Metropolitdebatten i massmedia.
3. Serien extrapoleras med en ARIMA-modell. Extrapoleringen visas ej i det färdiga resultatet. Syftet är enbart att ge bättre underlag för följande beräkningar.
4. En ny serie beräknas m.h.a. 13-punkters glidande medelvärde.
5. Med denna serie som inflöde beräknas ytterligare en ny serie med Hendersons 13-punkters glidande medelvärde.
6. Standardiserade residualer beräknas. De som är större än 1.96 analyseras.
7. Den serie som presenteras i Bortfallsbarometern är utflödet från punkt 5 med undantag för perioden i början av 1986 där den obearbetade serien presenteras.

Förteckning över utkomna R&D Reports

R&D Reports är en för U/ADB och U/STM gemensam publikationsserie, som 1988-01-01 ersatte de tidigare "gula" och "gröna" serierna. I serien ingick fram till årsskiftet 1992-93 även **Abstracts** (sammanfattning av metodrapporter från SCB).

Reports published during 1996–

- 1996:1 On Sampling with Probability Proportional to Size (*Bengt Rosén*)
(grön)
- 1996:2 Bortfallsbarometern nr 11 (*Antti Ahtiainen, Stefan Berg, Margareta Eriksson, Åsa Greijer, Dan Hedlin, Monica Rennermalm, Anita Ullberg*)
(grön)
- 1996:3 Regression Estimators in Theory and in Practice (*Tomas Garås*)
(grön)
- 1996:4 Quality Aspects of a Modern Database Service (*Pat Dean and Bo Sundgren*)
(gul)
- 1996:5 Metadata: A Quality Element in Official Statistics - the Swedish Approach
(*Bo Sundgren and Pat Dean*)
(gul)
- 1996:6 Our Legacy to Future Generation - Using Databases for Better Availability and Documentation (*Gösta Guteland and Erik Malmborg*)
(gul)
- 1997:1 Bortfallsbarometern nr 12 (*Antti Ahtiainen, Stefan Berg, Mats Bergdahl, Fredrik Granström, Dan Hedlin, Lena Otterskog, Monica Rennermalm*)
(grön)

ISSN 0283-8680

Tidigare utgivna *R & D Reports* kan beställas genom Ingvar Andersson, SCB, U/SIB, Box 24300, 115 81 STOCKHOLM (telefon 08-783 41 47, fax 08-783 45 99, e-post ingvar.andersson@scb.se).

R & D Reports listed above as well as issues from 1988-1994 can - in case they are still in stock - be ordered from Statistics Sweden, att. Ingvar Andersson U/SIB, Box 24300, S-115 81 STOCKHOLM (telephone +46 8 783 41 47, fax +46 8 783 45 99, e-mail ingvar.andersson@scb.se).